

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-százados petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitászor 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, március 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérólk: A mi Kossuth-szobrunk.
Aradvármegye konfliktusa.
Új postahivatalok Aradon.
Csalló milliomos.
Affér a szózat miatt.
Tilos a bóza.
Plágium-e a plágium?
Elvert rendőr.
Arad Kossuth-szobra
Tárca: A rab lánc. Irta: Gazdy Aranka.

A mi Kossuth-szobrunk.

Arad, március 27.

Félnék aggodalommal, tiszteletteljes gyávasággal indul meg a toll. A Kossuth-szoborról írunk. Arad Kossuth-szobráról. Nemesak a magunk rögének szeretete, nemesak az otthon-imádat szól belőlünk, a mikor azt hisszük, hogy Arad Kossuth-szobrát a történelmi hagyomány, az eszmék tartalma a többiek fölé emeli. Majd ha az ország minden városát, faluját ékesíteni fogja az ő éremása, a szobrok közül négy lesz a legbeszédesebb, a legtöbb emléket hirdető. A monoki, ahol született. A budapesti, amely nemzet-szabadító munkájának középpontján emelkedik. Az orsovai, amely a hontalanságának kezdetéről beszél. És az aradi. Annak a városnak szobra, ahol az ő eszméinek vértanúi meghaltak és ahol az ő mártíromságának kezdete volt. Mikor Kossuth a szabadságharc alkonyodtán, az országgyűléssel Aradra jött, akkor hunytak ki benne az utolsó remények. Azután már csak a temetés volt hátra. A világosi kastélyban írták meg a halott-levelet erről a temetésről.

És a hatalmas emlékektől elfogódva, nem tudjuk, hogy megírjuk-e, amit az eseményekhez való hozzászólásnak. Élők és haldoklók megítélésének joga a papirusunkra szánt. Vajjon nem vétkezünk a mi legnagyobb nevünk varázsa ellen, ha bántó fogalmakat sorakoztatunk köréje? A tölgyfakaróból rótt, ormóttan kereszt is fölkelte az áhitatot s a durva vásznát is megcsókolják, ha oltárterítővé lesz. Az agyag, a sár, mihelyt az ő alakjának mását formálták belőle, több lesz a rideg anyagnál és tiszteletet kér. A művész álma, nagyratörő merészsége, amelytől az ő alakjának rendkívüli voltát, fensőbbiségét akarja faragott képbe formálni, — a belőlünk kisarjazó tudat, hogy a szobrok valamelyike örökös forrása lesz a függetlenség gondolatának: igen, ezek mintha lekötne bennünket. Mintha attól tartanánk, hogy a bírálat, a bántó megjegyzés, amely az agyagot éri, a legszentebb kegyeletet is sérti.

Kettőnek dolga a Kossuth-szobor. A hazafiságé meg a művészeté. Ezt a kettőt válasszuk ketté. A hazafiság ne takarja el, ne szépitse a művészet fogyat-

kozásait, botlásait. A művészet pedig maradjon meg tisztán művészetnek s a művészet dudái ne vessenek árnyat a hazafiságra.

A hazafias része ennek az ügynek szép és tiszta: A hazafiság mindenütt erény; de a megnyilatkozásaiban vannak változatok, megkapóak és szürkék. Az aradi Kossuth-szobor keletkezésének történetében benn van a Jókai regényeinek föl-emelő egyszerűsége. Egyszerű emberek, szinte igénytelen körben kezdték építeni a tervet. Mint a Jókai regényhőseinek merész vállalkozását, a nagy világ kicsinylése fogadta, az ő gyűrűzésüket is. És az idea erejének segítségével az aradi Kossuth-asztaltársaság nagy dolgot tett. És ugyanakkor, amikor az asztaltársaságokat az olesó élcek, fanyar elmélkedések tengerébe fullasztották, ezt az asztaltársaságot ez a munka az általános tisztelet közepébe helyezte.

S egyik nevezetessége ennek a szobornak, hogy apró adományokból, szinte fillérekből tetőzték annak alapját tizezrekké. ~~Csaták hőseinek szobrát az egyik bronzából szokták megönteni.~~ A közlekedés bajnokainak a vasuti harangok ércéből emeltek szobrot. Kossuth aradi szobrát pedig tulnyomó részben a nép, a kispolgárok adták össze, akiknek ő szerzett jogokat. És így százszorta értékesebb lesz a szobor, mintha a hetvenezer koronát valamelyik nábob a mellényzsebéből adta volna ide, hogy azzal Kossuthnak szobrot építsünk.

Az aradi Kossuth-asztaltársaság, a Kossuth-szobor-bizottság és Arad népe: ezek végezték a hazafiság dolgát. Derék vállalkozás, férfi-munka volt.

Az átmenet ritkán megy szépség-hibák nélkül. A leány akkor a legkevésbé szép, amikor a gyerekkorból nyíló virággá fejlődik. Az életnek az a legesunyább része, amikor az ábrándokból csalódásokon keresztül a valóság felé kezdődik az út. Az aradi Kossuth-szobor ügyén is meglát-szott az átmenet, amely a hazafiságtól a művészetig vezetett. Az az igyekezet, a melylyel a szobor-pályázatot a protekció, a pajtáskodás, a klikkbajok elől a titkozatosságba pólyázták, bizony vidékies és szögletes volt. A tulzásba vitt gondoskodás hasonlít a férjek oktalan féltékenysé-gére, amelynek nincsen célja, mert ha tisztességes az asszony, akkor fölösleges, ha meg nem, akkor ugys hiábavaló. Vagy megközelíthetetlenek a bírák, s akkor nincs szükség a titkolózásra: vagy pedig gyöngék és részrehajlók, amikor nem óvja meg őket a bünöktől a misztikum se.

Holnap veszi át szerepét a művészet. Ma lejött a fővárosból öt zsüri-tag, akik az aradi bírákkal egyetemben eldöntik a pályázat sorsát. A vidéki szobor-pályáza-

toknál ujabban más módszert szoktak követni. Fölkérnek egy szakértőt, aki véle-ményt mond a szobor-tervekről. E véle-mény alapján dönti el a bíráló-bizottság, hogy melyik terv készítője bizassék meg a kivittel. A szakvélemény eldönti, hogy mely tervek felelnek meg legjobban a mű-vészi kellékeknek. Azt már laikusok is elbírálhatják, hogy a művészi szempontból jóknak talált tervek közül melyik fejezi ki legjobban a hangulatot, amelyet hirdetni kell. De azért azt a formát sem, amelyet a szoborbizottság választott, nincs ok ki-fogásolni.

Kétségtelen és furcsálni se lehet, hogy a pályázat fölött való döntésben a fővá-rosi zsürirok szavának lesz nagyobb su-lya. Köszöntjük tehát őket, s néhány szót intézünk hozzájuk. Nemesak a vendégsze-retettel ellenkező, de tapintatlan is lenne, ha munkájukhoz gyanu fűződne. Mi őszin-tén hisszük, hogy munkájuk elfogulatlan, a meggyőződésüktől és művészeti érzé-süktől el nem hajló lesz. Budapestről jöt-tek, ahol a hirtelen fejlődés az irodalom-ban és a művészetben ép úgy meghagyta a nyavalyáit, mint az építkezésben, a tár-sadalomban és az erkölcsökben. A pajtás-kodás, a klikkek hatalma, az élelmesség még mindig több sikert teremtett Buda-pestben, mint az érték és a tehetség. De azért úgy várjuk, hogy a fővárosi ítélke-zők, a vidékre jöven, itt szabadok marad-nak a főváros levegőjének hangulataitól. Ugy várjuk, hogy ide nem hoztak rokon-szenvet egyik vagy másik pályázó iránt, elfogultságot egyik vagy másik művészeti irány felé. Hanem elhozták azt, amit Arad egyik nagy ügye tőlük kért, s a melyért köszönet is illeti őket: művészi tudasu-kat, független ítélő-érzéküket.

Nem csoda, ha a megvalósulás köze-ledtével egyre nőnek a titkos és megnyi-latkozó aggodalmak. Aradnak nincs sze-rencsége a szobraival. Maga a vértanu-szobor is hibával született. A szobornak másfél méterrel magasabbnak kellene len-nie. A szobor ügyének fejlődése közben sikerült ezt a másfélmétert lealkudni, s a széles téren, magas házak között önkén-telenül megérzi az ember, hogy a szobor igen alacsony, nyomott. A Szentháromság-szobornak nincsen esztétikai hatása. A fakó, magas mészkő-oszlopba belé olvad-nak az apró, hozzá tapadó bronz-alakok. És néhai Darányi János filantrópiája is egyebet érdemelt volna tőlünk, mint azt a művészietlen iparos-munkát, amely a park-ban az ő képmásául áll.

Az aradi Kossuth-szobor ügye előtt is egyéb nehézségek emelkednek. Egy félre-értésnek árnyéka kísért. A szobor-pályá-za: második pontja szerint a szobor alap-zatát nem kell számításba venni. Sok művész csakugyan e szerint készítette a

tervét. Pedig ha a szobor a talapzaton kívül kerül abba az összegbe, amely a pályázatban ki volt tűntetve, a talapzat munkája az összegnek legalább még 35—50 százalékat követelik. S lehet-e kilátás arra, hogy ily tekintélyes összeget hamarosan előteremtenek? . . .

Most ezekkel az aggódó gondokkal ne zavarjuk azt a napot, amelyen az aradi Kossuth-szobor ügyét a művészet veszi át. Végezzék el a művészet emberei jól, pártatlanul és helyesen a dolgukat. Hogy annál nagyobb legyen öröme a hazafiságnak, amikor a valósággá olvasztott nagy tervet, az eszmék beszédes hirdetőjét átveszi és örökös rendeltetésének átadja. +

Aradvármegye konfliktusa.

Megszavazták a pótdadót.

Segédjegyzők az állam költségén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium és Aradvármegye közönsége között a Bibics-ösztöndíjak adományozásából származott konfliktus ma újabb határjelző állomáshoz ért. A vármegye törvényhatósági bizottságának Károlyi Gyula gróf főispán elnökle alatt ma tartott rendkívüli közgyűlése egyhangulag elfogadta az állandó választmányának lapunkban már közölt határozatát, mely szerint a vármegye közönsége ragaszkodik a Bibics-ösztöndíjak adományozása ügyében előzőleg hozott határozataihoz és fölterjesztésben kifejti Apponyi Albert gróf miniszter előtt, hogy leirata mélyen sérti a vármegyének független rendelkezési jogát. Egy másik föliratban pedig arra kéri a megye a minisztert, hogy a meggyarapodott Bibics-alapból az eddigi 20 ösztöndíj mellé még további 20-at létesítsen és ezzel segítse elő több aradmegyei szegénysorsu ifjú tanulmányainak folytatását.

Másik érdekessége a közgyűlésnek az volt, hogy túlnyomó többséggel elfogadta a másfél

százalékos pótdadó kivetésére vonatkozó javaslatot, amely a múlt évi őszi kongregáción két szavazattal elbukott. Örvendetes tudomásul vették a belügyminiszternek azt a rendeletét, amelyben közli, hogy az állam költségén új segédjegyzői állásokat szerveznek, amivel néhány jelentéktlenebb ügy letárgyalása után a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Részletes tudósításunk a következő:

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor Károlyi Gyula gróf főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyre mintegy másfélszáz bizottsági tag sereglett össze.

Az elnöki megnyitó után Schill József főjegyző előterjesztette a belügyminiszter leiratát s az állandó választmányának javaslatát a másfél százalékos pótdadó kivetése ügyében. A pótdadóból a törvényhatóság fedezné Hanthó Jenő aljegyzőnek 800 koronát és Hajdu József szolgabírónak 53 korona 34 fillért kitevő személyi pótlékát, az árvaszéki elnökhelyettes 400 korona működési pótlékát és a tisztviselői s rendkívüli nyugdíjalapnak kielégítetlen szükségletét, míg a fennmaradó összeg a vármegyei távbeszélő hálózat fejlesztésére fordítanék.

A javaslatához elsőnek Velics Mihály, a megyei román nemzetiségiek egyik vezetője szólott hozzá. Román nyelven mondott beszédében élesen kikelt a megyei közigazgatás ellen, kifogásolta, hogy a tisztviselők nem értik a román nyelvet és így megyei hajduk tolmácsolása mellett kénytelenek a felekkel tárgyalni. A pótdadó kivetését mint az adózó nép újabb megterhelését nem szavazza meg.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán erős érvekkel a javaslat megszavazására kéri a közgyűlést. A pótdadóra szükség van, mert a törvényhatóságnak kötelessége a nyugdíjalap fedezetlen szükségletét biztosítani. A nyugdíjalap jelenleg rendkívüli módon igénybe van véve, mert kamatjövödelméből és a tisztviselők járulékaiból 82 nyugdíjas tisztviselőt, 44 nyugdíjas özvegyet és 15 árvát kell a megfelelő illetmény-nyel ellátni.

Az állandó választmány javaslatát elfogadta, de a távbeszélő doalására vonatkozó

rész kihagyását kérte Nagy István bizottsági tag, akit azonban Schill József főjegyző megnyugtatótt, hogy a távbeszélőhálózat kibővítésére a pótdadóból befolyó jövedelemből csak néhány korona jut.

Károlyi Gyula gróf főispán ezután elrendelte a névszerinti szavazást a javaslat fölött. A közgyűlés 139 szavazattal 29 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés ezután a Bibics-ösztöndíjak adományozási ügyét tárgyalta. Schill József főjegyző ismertette a megye előző határozatát, melylyel három ösztöndíjat Haszlinger Lajos, Brück István és Strasser Lajos aradi középiskolai tanulóknak adományozott. A közoktatásügyi minisztérium azonban nem hagyta jóvá a határozatot, hanem Haszlinger helyett valami Bekének akarta juttatni az ösztöndíjat, míg Brück és Strasser ügyében bekívánta ezeknek múlt évi bizonyítványait. A megye közönsége erre újabb határozatot hozott, amelyben föntartotta előbbi intézkedéseit, de amelyre a kultuszminisztériumtól az elsőhöz hasonló leirat érkezett. Az állandó választmány tegnapi ülésén hozott és ma a közgyűlés elé terjesztett javaslatában ajánlja a törvényhatósági bizottságnak, hogy fölterjesztésben világosítsa fel Apponyi Albert gróf minisztert eddigi álláspontjának helytelenségéről és arról, hogy az ösztöndíjak adományozása autonóm joga a vármegyének, amelynek megsértésére épen a jelenlegi, az önkormányzat jogkörének tágitásán fáradozó kormány nem vállalkozhatik. Javasolta még az állandó választmány, hogy írjon föl a törvényhatóságnak a minisztériumhoz a Bibics-alapból való újabb 20 ösztöndíjas hely létesítésére.

A választmány javaslatait egyhangulag elfogadták és most már érdeklődéssel várják, hogy meghajlik-e a kultuszminiszter a vármegye közönségének alapos érvelése előtt.

A segédjegyzői állásoknak államköltségén való kreálásáról szóló miniszteri rendelet tudomásul vétele és községi számadásoknak és előirányzatoknak jóváhagyása után Károlyi Gyula gróf főispán berekesztette a közgyűlést.

A rab lánc.

Irtá: Gazdy Aranka.

— A Banóczy-család ma ismét mulatott! — szólott az egyik járókelő a másikhoz, ki irigykedve nézett fel a fényesen kivilágított ablakosra, hol csakugyan fesztelen jókedvben folyt a társalgás s bár a pompás soupé asztalnál ültek, belemérülve a megkezdett érdekes beszélgetésbe.

Az idősebb férfiak politikai dolgokat fejtegettek s talán már egymás közt megbuktatták az egész minisztériumot is; az asszonyok közt meg a téli estélyek fő kellékeiről: a toltettek megvitálásáról folyt a szó.

A fiatalok, az alsó parlament, — én jó Istenem — miről is cseveghettek volna másról, mint az egyedül üd özitő édes szerelemről.

De bár a szeretetreméltó, gondos háziasszony teljesen szív szerint osztotta be közöttük az elhelyezkedést mégis türelmetlenül várták az asztal fölöntését, mivel a nagynéni, aki a vén leányok mintaképe volt, éberén figyelt minden szavukra. Ez az etikett szerű társalgás módfelett bosszantotta őket. No de szerencsére, a felső parlament közös akaratával megválasztotta az új minisztereket — képzeletben, a mamák is készen voltak toltetteikkel, szintén képzeletben s a ház urnője engedélyt adott a szétoszlásra.

— Gyerekek, — szólott Banóczy Alice — egy ajánlatot teszek: beszéljen el mindenki egy s más apróságot, anekdotát, vagy szerelmi históriát s aki a legjobban letudja köni a figyelt-

münket, annak adom ezt a néger figurát, amit a születésem napjára kaptam.

— Bravó! Eljen! Elfogadjuk, de ki kezdje el? A legokosabb. Hámory Pali, ő járt köztünk a legtöbbet a világban, beszéljen, meséljen, — unszolták minden oldalról, úgy, hogy ez már könyörgésre fogta a dolgot.

— De hölgyeim, az istenért, én nem tudok előadni semmit. Amit láttam, sem tudnám úgy szavakba foglalni, hogy azt élvezhessék. Unalmas lennék nagyon, szívesebben hallgatnám bármely szép hölgyet, ha helyettesítené.

— Nem, nem engedjük, beszélnie kell. Ha ostobaságot fog mondani, megbüntettem azal, — szólott Alice — hogy tízszer egymásután kell letérdepelni előttem.

— Azt szívesebben megteszem, szép Alice nagysád, sőt ime lecsített zsebkendőjét is felveszem ugyanannyiszor, csak mentsenek fel az elbeszéléstől.

Amikor lehajolt, hogy felvegye a leesett tárgyat, karjáról a kézsuklóra csuszott egy vasláncokból álló karkötő.

— Nini, hát maga mit visel a karján? — kérdezte Jolán, akit legjobban érdekelt Hámory. S a feltékenység némi árnyalatával tette hozzá:

— Hisz ez egy rablánc s végén egy sziv! — Vajjon ki akarja önt ezzel rabjává tenni?

Hámoryt nem hozták zavarba a faggatások, jól tudta ő, hogy ehhez a különös, értéktelen karkötőhöz az ő szívének semmi köze nincsen. Ahogy rá nézett birtelen elkomorodott, aztán birtelen szólott:

— Nos, hölgyeim, ha kíváncjak, most már elmondhatok egy történetet, ennek a rabláncnak a történetét.

A kis társaság kíváncsian huzódott közelebb s visszafojtott lélegzettel sürgették a történet elmondására. Bizonyosak voltak benne, hogy nagyon érdekes dolgot fognak hallani.

— Tehát elkezdem — s ezzel hanyagul hátradólt székeben, egy török szultán szoborhoz támaszkodva.

— Egészen gyermek voltam még, de erre az egy dologra olyan világosan emlékszem, mintha ma történt volna. Anyámmal egy ízben kikocsikázva, a törvényszéki palota udvarán hajtottunk át, mikor hallottuk a rabokat sétára hívó harangot. Érdeklődve visszafordultunk s bevártuk őket, míg kijöttek. Kíváncsiak voltunk közelebből látni ezeket a meg-rögzött, lelkileg teljesen elzúllott embereket. Kifejeztelen, buta arccal néztek maguk elé, másoknak meg nyugtalan tekintetből a lelkifurdalás sugárzott ki. A börtönőrt, aki éppen mellettünk haladt el, megszólítottuk s kértük, nevezze meg, melyik a legnagyobb bűnös közöttük.

— Oh kérem, ezeknél a bűn már megszokás, az úgy lelkükhöz tapad, hogy anélkül már nem is élhetnének. A legtöbb közülök, hogy eülte büntetését, pár nap múlva újra visszakérül. A legocsmányabb tetteiket hideg vérrel követik el és vallják be.

Egy van közöttük, aki igazán jobb sorsot érdemelne. Nem rossz ember, de legszerencsétlenebb a világon. Fojtatásért van most is bezárva, de öntudatlanul, ösztönszerűen vétkezik,

Uj postahivatalok Aradon.

Kossuth Ferenc leirata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Megírtuk a napokban, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara felterjesztésben sürgette a kereskedelemügyi miniszternél a Weitzer János-utcában levő aradi főpostahivatal helyiségeinek kibővítését és személyzetének a forgalom igényeihez mért szaporítását. Erre a felterjesztésre a kereskedelemügyi miniszter most választott és leiratában a következőket mondja:

Arról, hogy a szóbanlevő hivatal mai berendezése Arad város forgalmi viszonyainak s a nagy közönség igényeinek nem felel meg, már eddig is volt tudomásom s történt is már gondoskodás az e téren fennforgó hiányok megszüntetése s egyáltalán Aradváros postaszolgálati viszonyainak a forgalom és a kor követelményeihez képest való rendezése és fejlesztése iránt. Így tervbe lett véve a posta továbbítási s átrovatolási szolgálatnak, valamint az egész város területére kiterjedő házhoz kézbesítési szolgálatnak az Arad 1. sz. hivataltól a pályaudvaron kincstári kezelés alatt működő postahivatalhoz kihelyezése s a pályaudvaron megtelelő postahelyiségek létesítése, mi az aradi állomás kibővítési munkálatainak keretében előreláthatólag már a jövő 1908. év folyamán meg is valósul. A jelzett szolgálati ágaknak a városi hivatal működési köréből elvonásával ott nagyobb térfogatu helyiség fog felszabadulni, melynek célszerű felhasználásával, esetleg átalakítások foganatosítása mellett az Arad 1. sz. hivatálnál megmaradó postafelvételi osztályok s a távirda és távbeszélő számára annyi hely álland rendelkezésre, hogy úgy a szolgálat mint a közönség igényei új építkezés nélkül is teljes mértékben kielégíthetők lesznek.

Addig is pedig, míg a jelzett gyökeres rendezés bekövetkezik, a létező bajokon oly módon kívánok segíteni s a további panaszoknak azzal óhajtom elejét venni, hogy Aradváros területén, alkalmas helyen — esetleg a Tököl-téren levő postai gyűjtőhely helyett — új fiók postahivatalt állíttatok fel, miáltal az 1. sz. hivataltól a feladási forgalom egy része elterelődik s ott a

mostani torlódás megszűnik. Az új hivatal felállítására iránt az előkészítő tárgyalások már folyamatba is tétettek. Ugyancsak már a legközelebbi időben intézkedés fog történni az iránt is, hogy az Arad 1. sz. hivatal személyzete a hivatal forgalmi és szolgálati viszonyai által szükségelt mérvben szaporíttassék.

Eddig a miniszter leirata, amely szerint Arad nem is egy, de két új postahivatalhoz jut. Az egyik a Tököl-térre, a másik az új állomás épületébe kerül. A miniszter leirata biztatás az indóházai építkezést illetően is, mert hiszen ha a jövő év folyamán már az állomáson akarják elhelyezni a postatovábbítási osztályt: az indóházat akkorra már át kell adni rendeltetésének.

Csaló milliomos.

Részedett volt aradi vendéglős.

A hamis bérletszelvények.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 27.

Még pszichológiai szempontból is fölötté érdekes bűnese foglalkoztatja majd nemsokára egy vádirat nyomán a budapesti büntető törvényszéket.

Egy fővárosi igen jónevű vendéglős, a ki Budapest egyik legelőkelőbb vendéglőjének és több buffetnek volt a tulajdonosa, csalást követett el hamis étkezési bérlet-szelvényekkel abban a vendéglőben, a mely egykor az ő tulajdona volt. Az eset azért is érdekes, mert az illető vendéglős dúsgazdag ember, a ki vendéglőjének eladásával is 30-40.000 koronát keresett és milliomos hírében áll. A vendéglős csalását pszichológiai szempontból még lehetne magyarázni, hogy — nem tudott beletörődni abba, hogy a saját vendéglőjében fizetni kelljen az ételért, italért.

Az érdekes eset — úgy, a mint a vádirat elmondja — a következő:

(Az átadott vendéglő.)

Az Andrásy-uton van egy vendéglő, amely a fővárosban kétségtelenül a legjobb vendéglők egyike volt a múltban, de sőt jelenleg is.

A régi vendéglős az elmúlt év elején átadta vendéglőjét egy volt aradi vendéglősnek. A vételár meglehetősen magas volt, úgy hogy a régi vendéglős vagyonnal vonult vissza üzletétől. Az átadás körül azonban nem egy baj és kellemetlenség volt a régi és az új vendéglős között. Az új gazda leltár szerint vette az egész felszerelést s amikor az átvétel már megtörtént, akkor derült ki, hogy a felszerelés körül rossz üzletet csinált. Minden új és használható dolog — nem került bele a leltárba, ellenben annál bővebben a régi és használhatatlan dolog.

E miatt aztán meglehetősen ellenséges viszony támadt a két vendéglős között s az átadás után nem is igen érintkezett egymással az előd és az utód.

(Az étkezési szelvények.)

Az átadott vendéglő felszerelés között szerepeltek azok az étkezési bérletfüzetek is, amelyet bizonyos árendéménnyel minden vendéglős ki szokott bocsájtani.

Tíz forintért tizenegy forint értékű szelvény van egy-egy ilyen bérletfüzetben, amelyet különösen az említett vendéglőben szoktak igen sokan igénybe venni.

Az új vendéglős úgy gondolkodott, hogy kár volna a két-háromszáz korona áru nyomtatványt egyszerűen eldobni s a régi címmel el látott bérletfüzetekre egyszerűen rányomta a bélyegzőjét.

(A hamis szelvények.)

Ezelőtt körülbelül négy héttel megjelent a vendéglőben a régi vendéglős.

A vendéglőben a nagy forgalom dacára rögtön észrevették s természetesen a legnagyobb előzékenységgel szolgálták ki.

Amikor fizetésre került a sor, a régi gazda bérletfüzeti szelvényekkel fizetett. A főpincér elfogadta a szelvényeket, gondolván, hogy a vendéglős adta el neki azokat s csak a hét végén szolt az új gazdának.

— Én nem adtam el neki szelvényeket! — mondta a vendéglős.

— Én sem — szolt csodálkozva a főpincér.

A vendéglős erre alaposan megnézte a szelvényeket s megdöbbenéssel konstata, hogy azok — hamisak. Elődje ugyanis megtartott magának néhány szelvényfüzetet s ezeket használta föl, nem gondolván persze arra, hogy az új vendéglős valamiféle jellel látja el majd a bérletfüzeteket.

(A leleplezés.)

A régi gazda két héttig nem is jelentkezett a vendéglőben. Két hét múlva újra megjelent s újra a régi, hamis szelvényekkel fizetett. Utódját roppant bántotta ez a dolog. Eleinte detektívvel akarta megfigyeltetni a magáról megfedkezett embert, de aztán beírta azzal, hogy pincéréivel konstata a csalást. Néhány napig még várt, de aztán megunt a dolgot s megmondta neki:

— Ez nem a mi szelvényünk!

Ez adta a csodálkozót és rögtön kínálkozott:

— Kérem vissza ezt a szelvényt, majd kifizetem.

— De hiszen ötvenhét darab van ilyen, — mondta az utód.

— Azt én nem adtam, — tiltakozott az előd.

— Pincérim megfigyelték! — hangzott rá a válasz.

A tettenért ember erre megijedt és kérte vissza szelvényeit. De a volt aradi vendéglős kijelentette, hogy most már nem adja s ügyvédje, Elischer dr. útján megtette a büntető följelentést és megindította a kártérítési pert is.

nem pénzért, nem boszúból, csak szerelemből. Előtte nincs semmi más a világon, csak a szíve, annak nem tud határt szabni, az kergeti, üldözi, az hajtja őt a vétekbe. A legkülönösebb a dologban az, hogy mindennap mást szeret s akár visszautasítják, akár elfogadják szerelmét, másnap már nem szereti, hanem minden egyes érzelmét, ha elmúlt, megsiratja, eltemeti a lelkében s úgy szenved, úgy bele sir, ordít fájdalomában, mintha az egész világot veszítette volna el. Aztán elcsöndesedik, másnap újra kezd. Az orvos urak, — folytatta a szuronyos börtönőr, kit látszólag büszkévé tett érdeklődésünk, — gyakran szóba álltak vele, hogy tanulmányozzák különös természetét, de velük szemben higgadt, komoly, s minden legkisebb zavar nélkül beszél. A vére lassu, csendes mindig, csak a szíve háborog átkozottul.

A rabok ezalatt közvetlen mellettünk haladtak el. A midőn azt a szerencsétlent is közeledni láttuk, én félve bujtam anyámhoz és éreztem, hogy az ő szíve is hangosan ver, s szánalommal vegyes borzalomtól. Ránéztünk, s abban a pillanatban, amikor hozzánk ért felvette fejét s anyámra nézett. Ami ezután következett, leírhatatlan, azt csak elképzelni lehet. A szemei kitágultak s könnyel teltek meg, az egész teste remegni kezdett, aztán térdre rogyott, átkulcsolta a kocsink kerekét és vonaglott, mintha a kin testét marcangolná és fuldokló zokogással, suttogó hangon mondta:

— Te szép vagy s én szeretlek...

Többet nem tudott mondani, összeesett s mikor társai felemelvén őt, elvezették, görcsösen ismételte:

— Szeretlek, szeretlek...

Anyám majdnem eszméletét veszítette el, úgy megrémítette ez a szívszagató jelenet. Végre a kocsi s a lovak közé csapott s csak akkor tértünk kissé magunkhoz, mikor már jó távol voltunk a palotából. De ezzel még nincs vége, hölgyeim. Másnap anyám egy csomagot kapott. Kibontottuk, s nagy álmélkodásunkra ez a karkötő hullott ki belőle, hozzá csatlakozva a fogházfelügyelő soraival:

Nagyságos Asszonyom! Egy szerencsétlen rab utolsó kívánságát teljesítjük, midőn e tárgyat nagyságodnak elküldjük. Azt a tegnapi rabot ugyanis nagyságodék eltávozásával vissza helyeztük cellájába s ma reggel haldokolva találtuk vértócsában fekvő. A vizes korsót darabokra zúzta s annak cserepeivel megsette fel az ereit. Utolsó kívánsága az volt, hogy azt a láncot, amellyel korsója volt megerősítve, küldjük el Önnek, asszonyom, annak jeléül, hogy Ön volt az, aki feloldotta őt a súlyos lánc alól, mely a földhöz kötötte. Ön volt legutolsó szerelme...

Anyám megkönnyezte a szegény rabot s láncát emlékül megcsináltatta karkötőnek. Ezt, anyám halála után én örököltem.

— Oh, mon dieu! — szólalt meg a nagynéni, aki az elbeszélés alatt jött be a szobába, — szegény ördög, nem csodálkozom rajta. Mert ah, a szerelem, a szerelem...

És a nagyobb ellentét kedvéért átkozottul parfümös zsebkendővel törülgette meg a szemeit.

Elvert rendőrség.

A bátor jogász.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Imre Béla joghallgató akkor tette nevét általánosan ismertté Kolozsvárt, amikor a boldog emlékeztető Csáky Zsigmond gróf, darabonték által Kolozsvárra küldött kormánybiztos fejéhez záptojásokat vagdalt. A rendőrség akkor letartóztatta a heves ifjút, aki nem átalotta Csáky gróf fényes cilinderét pocsekká tenni. A darabont korszak azóta elmúlt s Imre Béla is elszenvetted a reá kimért büntetést, de dacára a nyugodalmásabb időknek, azóta is többször volt szerencséje a rendfentartás jeles eszközehez, a rendőrséghez.

Egy ilyen „szerencsés”-nek a következménye volt az, hogy a kolozsvári törvényszék elé került Imre Béla. „Hatóság elleni erőszak”, ezzel a vádbeli cselekménnyel örvendeztettemeg az ügyészség. E szerény elnevezés alatt az rejti, hogy Imre egy szép napon alaposan elagyabugyálta az inspekciós szoba rendőreit, kezdve a fogalmazótól, rendőrbiztostól, egészen az egyszerű közrendőrig.

A csinos heccnek előzményei is vannak. Imre Béla szép sikerrel vizagázott a mult év őszén s erre mi következhetett volna, mint az áldomás. Déli egy órától esti fél tizenkettőig tartott a muri, amelynek végén könnyen elképzelhető állapotban hagyta ott az ifjú patikusjelölt a vizsgázás utáni áldomás színhelyét.

A főtéren egy siető jogász csoporttal találkozott. Ezek karonragadták Imrét — aki jóformán azt sem tudta hova viszik — s ezzel a kijelentéssel, hogy:

— Gyere velünk, mert bekisérték a rendőrök barátainkat, — elcipelték a rendőrségre.

Az udvaron a többiek elősiettek s az inspekciós szobába mentek be, amíg Imre az udvaron maradt. Hogy itt azután mi történt, arról nem szól a krónika. Annyi tény, hogy kisvártatva berohant az inspekciós szobába s zavaros beszéddel panaszolta el, hogy az udvaron bántalmazták a rendőrök s ő ezt nem hagyja annyiban, ha kell a belügyminiszterig megy, de elégtételt szerez.

Erre aztán nekiesett a szobában levő rendőröknek — lehetnek vagy nyolcan — s összevissza püfölte őket. Kinek a melsző, kinek a zipfoga esett áldozatul. Leitner Márton rendőrbiztost torkon ragadta, Varga Istvánt hasba rugta, Sipos Mihályt, Varga Mózeszt, Molnár Sándort felpofozta s az ott levő rendőrök vala mennyiének juttatott az ütlegekből. A rendkíváló őrrei minden nagyobb emóció nélkül túrték a kemény ütéseket, ameddig tűrhették: szóval amíg Imre abba hagyta.

A tegnap megtartott törvényszéki tárgyaláson kiváltképpen arra irányult a bizonyítás, hogy Imre beszámítható, vagy beszámíthatatlan állapotban követte el a „hatóság elleni erőszak”-ot. Imre holtrészeg voltát hangoztatta, kijelentve, hogy halvány sejtelve sincs a viharos éj eseményeiről. A rendőrtanuk — akik a kapottak után ítélték — azt vallották, hogy Imre beszámítható volt, ami 11 órai ivás után legalább is valószínűtlen. Mihály József rendőrfogalmazó, Leitner Márton rendőrbiztos s a kihallgatott joghallgató tanuk ellenkező tanuvallomást tettek. Leitnerre teljesen az őrlött benyomását tette Imre.

Dorgó alügyész azonban ezt vitatta, míg Ovári dr. védő szakszerű értekezést tartott a különböző italok hatásáról. Kifejtette, hogy Imre hőmérséklete, amint a meleg szobába be-

lépett, fokozott mértékben emelkedett s így beszámíthatatlansága kétségtelen.

A törvényszék ennek dacára bűnösnek mondotta ki Imrét a Molnár Sándor, Varga István, Sipos Mihály sérelmére elkövetett egy rendbeli hatóság elleni erőszak büntetében s ezért — a 92. § alkalmazásával — két havi fogházra ítélte. A többi „sértett” nem élt feljelentéssel.

Imre felebbezett, védője semmiségi panaszt jelentett be.

Affér a Szózat miatt.

Katonatisztek és szokolisták.

Csak bandázssal!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

Egy radikális 48-as estilap, amely a legnagyobb rosszakarattal sem változható meg darabontisággal, épen mai számában írja, hogy „olyan gyáva és csúnyán ravasz a leghatványosabb kormányok sem voltak soha, mint a milyen a mostani” és hogy több magyarellenes botrány történt a dicső nemzeti uralom idején, mint azelőtt tíz év alatt összesen. E sorokat *Mórk* altábornagy esetéből kifolyólag írta, a melynek hullámai még el sem simultak és máris újabb botrányosabb affér híre érkezik. Ebben azonban a tiszteknek csak egyik része mutatta meg gyűlölködő és magyarellenes érzelmeit, míg a másik rész erős nemzeti érzésének demonstrálása végett a „Szózatot” huzatta és tüntetőleg állva hallgatta végig a magyarok szent dalát. Ez a derék, hazafias magatartás annyira kihozott a sodrából egy szokolista pánszlávot, hogy névjegyének odadobásával provokálta a mulatozó tiszteket. A sértést párbajjal fogják elintézni, de az elintézés módjára nézve még nem egyeztek meg, mert a tiszte kért helytálló bajtárs ragaszkodik a bandázsnélküli viaskodáshoz, míg a pánszláv ügyvéd bátorsága csak a bandázsig terjed.

A legújabb afférről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Eszék-ről jelentik, hogy a Royal-szállóban tegnap este összeütközés támadt a tisztek és polgárok között a „Szózat” miatt. Az étteremben *Simplicius* kaposvári zenekara vendégszerepelt és több tiszt kívánságára a zenekar a „Szózatot” is eljátszotta, amit a tisztek állva hallgattak végig, míg a többi tiszteknek, valamint a rendőröknek és néhány horvát urnak a dolog nem tetszett és tüntetőleg távoztak, kevésbé hízegő megjegyzéseket mormogván a bajuszok alatt.

A horvát urak egyike, *Kraus* Richárd dr. ügyvéd, a Sokol-tornaegyesület elnöke, később visszatért és odadobta névjegyét a „Szózat” hangjai mellett mulató tiszteknek, akik erre rögtön sorsot húztak, hogy melyikük torolja meg a rajtuk esett sértést? A sorshúzásnak az lett az eredménye, hogy ép n egy horvát származású tisztnak kellett Krausszal megverekednie.

A párbaj idejéül a mai délelőtti 9 órát tűzték ki, de váratlan körülmény következtében a párbajt ma még nem lehetett megtartani. A tiszt ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy *bandázs nélkül* vívják meg a párbajt, míg a szokolista azt állítja, hogy a sértés kisebb foku volt és így a viaskodásnak *bandázssal* kell végbe mennie.

A két fél segédei most a kötés kérdésének eldöntése fölött tárgyal és városzerte nagy érdeklődéssel néznek a lovagias ügy lebonyolítására elé.

Plágium-e a plágium?

Visontay Kálmán nikotinpöre.

Nagy kapacitálások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

Visontay Kálmán aradi rajztanár és állítólag festőművész fővárosi ügyvédje útján azt a fontos felfedezést tette, hogy bohém csak az lehet, aki kijelenti, hogy a plágium nem is plágium, hanem az istenadta tehetség megmutatása. Ma tárgyalták ugyanis Budapesten a Visontay Kálmán nikotinpörét, amely körülbelül azon fordul meg, hogy sikerüle valahogyan rábírní Rottmann Mozart festőt annak a kijelentésére, hogy a Rottmann által festett képet Visontay festette. Emiatt halasztódnak el egymásután a tárgyalások.

A pör előzményei ismereteseek.

Az országos magyar képzőművészeti társaság által rendezett 1906—7. évi nemzetközi tárlaton a IX. számú teremben 409. sz. alatt egy Nikotin felírásu kép volt kiállítva. A katalógus szerint ezt a képet Visontay Kálmán aradi főgimnáziumi tanár állította ki a saját neve alatt. Erről a képről aztán több festőművész kiderítette, hogy ezt a képet Rottmann Mozart festőművész festette Münchenben s eredetileg Cigaretta leány volt a címe. A képet Rottmanntól néhány márkáért Visontay vette meg, aki aztán az eredeti címet megváltoztatva, a dohánylével kissé bepíszkított képet Nikotin cím alatt saját műve gyanánt állította ki.

Ez az eset annak idején a lapokban is pertraktáltatott, sőt Paur Gézának, a képzőművészeti társaság titkáranak Rottmann ezt egy nyilatkozatban hivatalosan be is jelentette.

A plágium vádjával illetett Visontay ezért rágalmozás vétsége miatt indított pört Rottmann Mozart ellen. Ma volt ebben az ügyben a folytatólagos tárgyalás a budapesti büntető járásbírósnál Nágel bíró előtt.

Az első tárgyaláson Rottmann tudvalevőleg kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a képet tényleg ő festette évekkel ezelőtt Münchenben s nyomasztó anyagi helyzetében 8 márkáért adta el Visontaynak, aki vele együtt járt az ottani festőművészeti akadémiába. Ot barátai figyelmeztették arra, hogy Visontay az ő képét a saját neve alatt állította ki a tárlaton, mire a nyilatkozatot a társulat titkáranak kérésére kiállította.

— Tehát nem érzi magát bűnösnek? — kérdezte a bíró.

— Nem, mert a festmény az én művem, és én adtam azt el 8 márkáért a panaszosnak. Visontay nem is tud festeni, ezt a szemébe is megmondták neki a festők.

Visontay képviselője, *Pongrácz* dr. bizonyítani kívánta, hogy fele a képet teljesen átfestette és joggal nevezhette a saját művének. *Pajor* Rezső dr. ezzel szemben azt állította, hogy az egész átfestés abból állt, hogy Visontay dohánylével átpíszkította a képet. Bizonyítani kívánta közérdekből a valódiságot, hogy itt plágium, eszmei tolvajlás történt. Tanukul bejelentette *Pentelei Molnár* János és *Cserna* Rezső festőket és *Horváth* Károly dr. ügyvédet, akiknek kihallgatására ma került sor. A tárgyalás előtt Visontai Soma dr., Visontay Kálmán képviselője rá akarta venni Rottmann, hogy tegyen korrigáló nyilatkozatot, s ez esetben visszavonja a panaszt.

— Nem jelentek ki semmit, — válaszolta Rottmann. A képet én festettem s azon semmi

más változás nincsen, minthogy Visontay a maga nevét írta alá!

— Azt hittem, hogy ön bohémember! — felelt Visontai. Ugy látszik, tévedtem s önnel nem megyek semmire.

Miután Rottmann a bohémi cím és jelleg megtagadása után sem akarta tisztára mosni Visontayt, megkezdődött a tárgyalás.

Visontay Kálmán kijelenti, hogy a Nikotin című kép alapfestményét tényleg Rottmann festette. Ő azonban átdolgozta a képet s Rottmann beleegyezett abba, hogy azt a saját — a Visontay — neve alatt kiállíthassa.

Rottmann: Ez nem igaz!

Ezután kezdetét vette a tanúkihallgatás. A fentemlített tanukon kívül azonban úgy a vád, mint a védelem újabb tanukat jelentett be s így a tárgyalást el kellett halasztani. Visontay mai vallomása azonban kétségen kívül megállapítja, hogy tényleg plágiumról van szó. Mert ha Rottmann meg is engedte, hogy a kép alá Visontay odairhassa a nevét: ez mit sem változtat azon, hogy a rajztanár idegen tollakkal ékeskedett s művész akart lenni az isten kegyelmének hiányában a Rottmann Mozart kegyelméből.

Tilos a bóza.

A főkapitány hirdetménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

A tavasz, holott a kalendárium már jelezte, még mindig nem érkezett meg, pedig a tavasz első vándormadarai: a bózások már itt vannak és városszerte árulják hangos kiáltózással az édes bózát. A szegény, toprongyos dalmátokra azonban ugyancsak rossz napok járnak az idén. Amint feltűntek a városban csinos rézveretes fakannáikkal, kisütötték, hogy a bóza egy százalék alkoholt tartalmaz s ezen a címen adót akartak kivetni a sárga, édes folyadékra.

Később az aradi szikvizgyár részvénytársaság indított akciót a bózások ellen és beadványt intézett a tanácshoz, hogy vessen ki adót a bózára, mint minden szörpös folyadékra. Mindez azonban nem volt jogcím arra, hogy a bózások keresetének gátat vessenek. Most Sarlot Domokos főkapitány hirdetményt tett közzé, amelyben súlyos pénzbírsággal fenyegeti mindazokat, akik cukros folyadékokkal és cukorárukkal házálnak. A bózát nem sorolja fel a hirdetmény, amely tulajdonképpen a bózásokra vonatkozik.

A főkapitány hirdetménye szószerint az alábbi:

Hirdetmény.

Előfordult esetből kifolyólag Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala, ugysis, mint I. fokú egészségügyi hatósága által az érdekeltek által leendő figyelembe vétel végett köz-hírré teszem, hogy az 1852. évi szeptember hó 4-én kelt s még érvényben lévő házalási nyílt parancs 12. §-a szerint itálul szolgáló minden folyadékkal, cukor, cukorművek, csokoládé, általában minden csemegével házalni tiltva van.

Ezen tilalom ellen vétők az idézett nyílt parancs 19. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, fizetésképtelenség esetén 10 napra átváltoztatható fogságbüntetéssel sújtható.

Arad, 1907. évi március 26.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

A bózások felett tehát megkondukt a lélekarhang. A bönadrágos, fezbén járó, napbarnította legények kénytelenek lenni a szigorú fenyegetés elől enyhébb tájakra vonulni, még mielőtt itt lesz távozásuk ideje: az ősz. Az idei nyár veszíteni fog érdekességéből, mert nem fog a forró nyári délutánokon az utcákon hangzani a közismert kiáltás:

— Frisse bóza!

Arad Kossuth-szobra.

A zsüri tagjai.

Holnap lesz a döntés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Holnap lesz a nagy nap, amikor végleg el fog dőlni, melyik művész fogja Kossuth Lajos szobrával a városház előtti teret díszíteni. El kell ismerni, hogy a Kossuth-asztaltársaság a munka legnehezebb részén átesett, mikor összegyűjtötte a szobor felállítására szükséges összeget. De nehéz munkája lesz a zsürinek is, amikor azt kell eldönteni, hogy a beérkezett tizenhét pályamű közül melyik érdemi meg, hogy az első díjat kapja. Nehéz, nagyon nehéz ez a feladat, mert ebben a mi szegény országunkban még csaknem kivétel nélkül minden szoborbíró bizottság szerencsétlen kezű volt. Szinte következetesen a leggyalázatosabb szobrok kerülnek kivételre, s már körülbelül odajutottunk, hogy aki a szoborbíró bizottságokat komolyan veszi, az rendszerint a bizottság maga. Reméljük, hogy ez a bizottság szerencsésebb kezű lesz.

A Kossuth-asztaltársaság a napokban választotta meg a zsüri tagjait. A zsüri elnöke Károlyi Gyula gróf főispán, alelnöke Varjassy Lajos polgármester. Tagjai a fővárosi művészkörökből: Feszty Árpád festőművész, Bezzeredy Gyula szobrászművész, Komor Marcell építész és Löwenberg János dr., a Fészek titkára. Aradról a következőket választották be: Szántay Lajos, Tabakovics Emil, Dáni János, Virágh Lajos, Urhegyi Alajos, Réthy Ödön, Steiner József, Csánk Lajos, Kinczig János, Varjassy Árpád, Nagy Kálmán és Schwarcz Zsigmond.

Az utóbbi kettő tagja lesz ugyan a zsürinek, szavazati joggal azonban nem fog bírni, miután a beérkezett pályaműveket s a pályázókat is ismerik, s így esetleg részrehajlással valóhatnák őket. A zsüri előadója Steiner József építész, aki ma már véglegesen befejezte a zsüri elé terjesztendő jelentést, amelyben a 17 beérkezett pályamű közül csupán 11-et tekint olyannak, amely komoly elbírálás alá eshetik. A többi igen gyenge kezdők műve, s nem érdemi meg, hogy komolyan foglalkozzanak vele. A komolyan számba vehető 11 pályamű közül azonban szintén mellőzni kell 7-8-at, amelyek éppen nem voltak tekintettel arra, hogy a szobor a városház-téren, hatalmas épület tömegek közt fog állni, s azt a hatást keltik, mintha nem is egyenesen erre a szobor pályázatra készültek volna. Marad tehát végül három-négy pályamű, s holnap ugyyszólván csupán ezek közt fog választani a bizottság.

A budapesti művész körökből választott zsüri tagok Feszty Árpád kivételével a ma esti gyorsvonattal megérkeztek. Fogadásukra megjelent a pályaudvaron a szoborbizottság néhány tagja s szívélyesen üdvözölték a pesti vendégeket, akik a fogadás után a Fehér Kereszt szállodába hajtottak. Este nyolc órakor a Fehér Kereszt szálloda éttermében gyülekeztek a zsüri tagok, akik közül megjelentek Var-

jassy Lajos polgármester, Bezzeredy Gyula, Komor Marcell, Löwenberg János dr., Nagy Kálmán, Steiner József, Tabakovics Emil és Schwarcz Zsigmond. Az érdeklődők közt ott láttuk Kovács Vincét, Németh Lajos és Balla Frigyes festőművészeket.

Az ismerkedési est kedélyes hangulatban telt el s a fővárosi és aradi zsüri tagok szívélyes beszélgetésben és jó hangulatban a késő esti órákig együtt voltak.

Az ismerkedési estélyen egyúttal megállapították a holnapi nap programját is. Mindezekelőtt elhatározták, hogy okvetlenül bevárják Feszty Árpádot, aki akadályoztatása miatt ma nem jöhetett Aradra, holnap azonban a déli gyorsvonattal okvetlenül megérkezik.

Miután azonban kétszer tekintik meg a pályaműveket, délelőtti programjukat nem akadályozza Feszty távolléte s így a délelőtti szemlét Feszty Árpád nélkül fogják megtartani.

A szoborbíró-bizottság aradi tagjai reggel 9 órakor a polgármesteri hivatalban gyülekeznek s együttesen átmennek a kereskedelmi akadémia dísztermében kiállított pályaművekhez. A bizottság fővárosi tagjai 11 órakor gyülekeznek s szintén a polgármesteri hivatalból fognak a pályaművek megtekintésére indulni.

A pályaművek felett való végleges döntésre délután 3 órakor fognak összegyűlni a zsüri tagok, amikor már Feszty Árpád is megérkezik s így az összes zsüri tagok együtt lesznek.

Eleinte az volt a vélemény, hogy a végleges döntés a polgármesteri hivatalban történjen, a fővárosi zsüri tagok véleménye után azonban abban állapodtak meg, hogy leghelyesebb, ha a végleges döntést abban a helyiségben tartják meg, ahol a pályaművek ki vannak állítva, mert az esetleges viták során utólagos szemlékre szükség lehet.

A díjak odaítélése után a sajtó képviselői még aznap, a közönség pedig másnap már megtekintheti a mintákat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Stuart Mária, tragédia. Jászai Mari vendégfőléptével. (C. bérletszünet.)

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap: Délután: Peleskei nótárius, bohózat. Este: Vig őzvegy, operetta. Kállay Jolin, Leövey

Leo és Horti Sándor bemutatkozása. (A. bérletszünet.)

Hétfő: Délután: Deryné ifjasszony, színmű.

Este: János vitéz, operetta. (Bérlet C.)

* Jászai Mari vendégjátéka. A klasszikus tökéletesség ünnepe volt ma este az aradi színházban. Jászai Mari egyik legnagyobb szerében, Essex gróf Erzsébet királynőjében, uralkodott színpadon és a nézőkön. Erről az alakításról kritikát írni a lehetetlenségek közé tartozik. Királynő volt, asszony volt, ebben merül ki a megfigyelő képesség minden beszámolója. Sokkal könnyebb beszámolni Jászai alakításának hatásáról a — publikumra. Visszafojtott lélekzet, lázas érdeklődés, szorongó érzések uralták a publikumot, ilyen érzések kiváltására csakis olyan imponálóan nagy, szuggesztív művészet képes, mint Jászai, aki pusztán megjelenésével uralmába veszi a közönséget. Ez az érzés állandóan ott ült a közönség lelkén és a nagy indulatok hatásától csak a függöny utolsó legördülésekor szabadult meg a nagyszámu hallgatóság. Az egész előadás a művészet diadala volt. A szereplők vetekedtek a sikerért. Jászai mellett nagyot produkálni csak nagy művészettel lehet. Föltétlenül dicséret illeti az ambíciós Kesztyer-párt, akik ma egyik legnagyobb sikerüket aratták. A közönség lelkesülten ünnepelte a kitűnő művészpárt, akik tudásuk leg-

javát ragyogtatták mai előadásukban. Rajtuk kívül *Kulcsár* produkált meglepő művészi alakítást, amit már érdekesség szempontjából is érdemes feljegyezni. Ebben a színészen van nagy figyelemreméltó kvintett és ha neki való szerepekben foglalkoznának, sikerei is lesznek. *H. G.*

* *Stroke* Henrik nótái. *Deres már . . . Nézek a szemedbe . . .* cím alatt jelent meg a napokban *Stroke* Henrik-nek, az ismert aradi zongoraművésznek két dala. *Stroke* azon rövid idő alatt, amióta városunkban tartózkodik, már kiváló művészi nevet szerzett magának: a télen alig volt hangverseny, amelyen *Stroke* Henrik akár egyedül, akár mint kísérő résztvevett volna. Most mint zeneszerző mutatkozik be az aradi közönségnek. A *Deres már . . .* kezdetű népdala hangulatos, népies stílusú, igazi magyar dal, amelyet csakhamar mindenfelé énekelni és játszani fognak. A második, *Nézek a szemedbe . . .* kedves fülbemászó melódiájú műdal. Mindkettőt már az idén, hangversenyeken nagy sikerrel énekeltek. A két dal ára 2 korona és Aradon ifj. *Klein* Mór és *Kerpel* Izó könyvkereskedésében kapható.

A lugosi választás.

Győztek a nemzet ségiek.

Lövöldöző román lelkész.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

Popovics István lugosi képviselő mandátumát a Kuria tudvalevőleg megsemmisítette és az így megüresedett lugosi választókerületben ma tartották meg a választást. A választás lefolyása kezdetétől fogva rendkívül izgalmas volt, mert a függetlenségi és alkotmánypárti választók együttes erővel fáradoztak azon, hogy ezt a kerületet visszahódítsák a nemzetiségiek kezébe. Minden erőfeszítés azonban hiábavalónak bizonyult, mert a kerület tekintélyes többséggel újra megválasztotta Popovics Istvánt, a volt nemzetiségi képviselőt.

A választás részleteiről a következő táviratokat vettük:

A választás teljes rendben kezdődött. A 48-as, valamint a nemzetiségiek pártja nagy számban vonult fel. Jelöltek: *Makay* Ágost dr. függetlenségi és *Popovics* István dr. nemzetiségi pártiak. *Makay* eddig 300 szavazattal van előnyben, de a román választók nagy tömege még nem szavazott. A függetlenségi párt nagy lelkesedéssel küzd.

Déli fél 1 órakor a szavazatok aránya a következő volt:

<i>Makay</i> Ágost	998
<i>Popovics</i> István	239

Délután két órakor:

<i>Makay</i> Ágost	1171
<i>Popovics</i> István	365

Mindkét tábor roppant erős küzdelmet fejt ki. Két óra után a románság nagy tömegben járul az urna elé, ami a *Makay*-párt többségét nagyon leszorítja. A *Makay*-párton beszélnek, hogy 800 román szavazójuk van tartalékban és Német-Lugosról is még 200 szavazót várnak. A románok viszont azt mondják, hogy legalább 1800 szavazójuk van. A választás eredményét még megközelítőleg sem lehet előrelátni.

3 órakor:

<i>Makay</i> Ágost	1215
<i>Popovics</i> István	871

A választás folyamán izgalmas incidens történt. *Damján* román lelkész, a nemzetiségiek egyik vezére rálőtt *Muresián* jegyzőre, de nem találta el. A lelkészt letartóztatták.

Későbbi táviratok jelentik:

A választás a legnagyobb rendben folyik. Este 6 órakor a szavazatok állása egyenlőben 1250. A nemzetiségek számítása szerint a külböszet körülbelül 150 szavazat lesz az ő javukra.

Este 8 órakor *Popovics* már 200 szavazattal vezetett.

9 órakor a szavazatok így oszlottak meg:

<i>Makay</i> Ágost	1548
<i>Popovics</i> István	1741

A román nemzetiségi választók gyéren jelentkeznek. Hátra van még *Lugos* 450 szavazója, akiknek nagy része *Makayra* adja szavazatát.

Negyed 11 órakor kitűzte az elnök a zárórát negyed 12-re, fél 12-kor pedig kihirdette az eredményt, mely szerint

<i>Makay</i> Ágost	1620
<i>Popovics</i> István	1770

szavazatot kapott és így *Popovicsot* 150 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

HIREK.

Egy kis tévedés.

Arad, március 27.

(Arad városa április havi közgyűlésén a polgármesteri jelentés felolvasása után szólásra emelkedik.)

Varjassy Lajos: Tekintetes törvényhatósági bizottság! Engedjék meg nekem, hogy röviden megemlékezzem némi kis mulasztásról, amelyet saját jelentésem körül észleltem. Nem nagy dolog az egész. Mindössze néhány pontról van szó, amely e havi jelentésből kimaradt ugyan, de a melyről a tisztelt közgyűlésnek föltétlenül tudomást kell vennie. Jelentem tehát, hogy:

A városi villanytelep múlt évi bevétele volt 643.995 K. 80 fill., kiadás 609.964 k. 67 fill.

A városi légszuszgyár 1906. évi bevétele volt 246.726 K. 77 fill., kiadás 234.363 k. 74 fill.

A villamos városi vasút bevétele volt 481.423 k. 02 fillér, míg kiadás 441.050 k. 57 fill.

A városi téglagyár bevétele 45.574 k. 86 fillér volt, kiadás 42.619 k. 6 fillér.

A városi vállalatok tehát tisztán 88.722 korona és 41 fillért jövedelmeztek, amely összeg a város költségvetésében jelentős szerepet játszik és a pótlódó tetemes csökkenését vonja maga után. (Zajos helyeslés.) Megérttem az önök helyeslését tisztelt uraim, mert valóban, ha elgondoljuk, hogy az elkortárolt szerződéskötések, melyek némely városnak lehetetlenné teszik, hogy hasonló közcélú vállalatokat saját kezelésébe vegyen, bizonyára súlyos terhet rótnak minden adózó polgárra. Az előbb említett városi vállalatok megalapítása tehát nemcsak a város polgárainak érdekéből folyó, de — és ezt szerénytelenség nélkül jelenthetem ki, — a város vezetőinek agitálására és gondos, körültekintő munkájára nézve is jellemző. (Hosszantartó, zajos helyeslés. Felkiáltások: Éljen a polgármester!)

Köszönöm önöknek, uraim, hogy e jelentésemet ilyen meleg fogadtatásban részesítik. Engedjék meg azonban, hogy a nekem szóló óvációt elhárítsam magamtól, mert azok mást illetnek meg. Azok a városi vállalatok ugyanis, amelyekről az előbb megemlékeztem, nem Aradon működnek, hanem Temesvárott. (Nagy megdöbbenés.)

Felkiáltások:)

— Ez lehetetlenség!

Steiner Jakab: Ahá!

Varjassy Lajos: Szomorú, de így van. És most tisztelt törvényhatóság, kérem jelentésem tudomásul.

A közgyűlés a jelentést még mindig nem veszi tudomásul.

— *Szterényi* József megbízása Budapesti tudósítónk táviratozza: *Szterényi* József államtitkár ma reggel Bécsbe utazott. Politikai körökben híre jár, hogy *Szterényi* utazása sem tarifális, sem adminisztratív intézkedésekkel nincsen kapcsolatban, hanem sokkal mélyebben járó politikai okokból történik. A tegnapi *Kossuth* Ferenc lakásán tartott minisztertanácson elhatározták, hogy *Szterényit* fontos misszióval Bécsbe küldik, ahol előkelő államférfiakkal tanácskozzék.

— A nemzetiségek obstrukciója. A képviselőház április hó 4-iki ülésének napirendjére van kitűzve *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszternek a nem állami községi és felekezeti iskolák tanítóinak fizetés- rendezéséről szóló törvényjavaslata. Hogy vajon letárgyalják-e a törvényjavaslatot áprilisban, az ma még kétséges, mert a nemzetiségi képviselők erős obstrukciót helyeznek kilátásba. A periferiákról már most érkezik a hír, hogy a románok népgyűléseket és összejöveteleket tartanak, amelyeken a törvényjavaslat ellen foglalnak állást és határozati javaslatokat hoznak. A nemzetiségi képviselők közös megállapodás folytán nem vettek részt ezeken a népgyűléseken, nehogy azt mondják, hogy ők hozták a határozati javaslatokat. Kedden este a nemzetiségi képviselők, akik Budapesten tartózkodnak, értekezletet tartottak és elhatározták, hogy most már naponta összejönnek az obstrukció részleteinek megbeszélésére.

— *Kossuth* Ferenc betegsége. Budapestről táviratozzák: *Kossuth* Ferenc az éjszakát nyugtalanul töltötte. Fájdalmai megújultak és állapota ma ismét rosszabbodott.

— Budapest az önálló vámterületért. Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy Budapest székesfőváros mai közgyűlésén egyhangulag elfogadta *Szebeny* Antal dr. országgyűlési képviselő indítványát, amelyben javasolja, hogy a törvényhatóság írjon föl a kormányhoz az önálló vámterületnek 1917-ben és a magyar jegybanknak 1910-ben való létesítése iránt.

— A körtöltés és a kisajátítás. A körtöltés kiépítéséhez szükséges területek kisajátítására vonatkozó egyezkedést ma délelőtt kezdte meg a város az érdekeltekkel. Az egyezkedési tárgyaláson a város részéről jelenvoltak: *Lőcs* Rezső gazdasági tanácsnok, *Reicher* Károly tisztifőügyész, *Virág* Lajos városi főmérnök, *Domonkos* Lajos törvényhatósági bizottsági tag és *Hehrling* Gyula városi segédmérnök. Jelen voltak továbbá az érdekelt telektulajdonosok: *Zsigmondháza* község képviselői, a *Herold-örökösök* képviselője: *Herold* Gyula takarékpénztári pénztáros, *Maisztrovics* János, *Dengl* Rezső és *Dengl* Lajos. A tárgyalás fennakadás nélkül folyt le, amennyiben az érdekeltek nagyrésze nem támasztott tulságos követeléseket. *Zsigmondháza* község 20 ezer koronát, a *Herold-örökösök* 36 ezer, *Maisztrovics* János természetbeni kárpótlást és a telken levő épületért 280 négyszögöl területet az *Ovár-téren*, *Dengl* 36 ezer és *Deutsch Bernát* 25 ezer koronát kértek. A város képviselőiben megjelentek a *Herold-örökösök* követelését magasnak tartották és 80 ezer koronát ígértek, *Dengl*eknek pedig 32 ezer koronát. A *Herold* örökösök és *Dengl*ek módo-

sított ajánlatukat holnapig nyújthatják be s azután a megállapodásokat a közgyűlés elé terjesztik.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** A belügyminiszter, mint megírtuk, leiratot intézett Aradvárosához, hogy alkosson szabályrendeletet, amely a tüdővész ellen való védekezés módjait jelölje meg. A városi tanács az ügyet a közegészségügyi bizottsághoz tette át, amely egy albizottságot bízott meg a szabályrendelet megszerkesztésével. Az albizottság már befejezte működését s a közegészségügyi bizottságnak *Kabdebó János* dr. elnöke alatt megtartott mai ülésén olvasta fel a szabályrendeletet, amelyet jóváhagyás végett az április havi közgyűlés elé terjeszt.

— **Hamisított áruk a piacon.** A mai piacon *Moldován Ödön* rendőrhadnagy és *Hecht Adolf* dr. kerületi orvos öt elárúsítónál találtak lefőltött és vízzel hígított tejet. Az árukból mintákat vettek magukhoz és vegyelemzés végett felküldték az országos kémiai intézetbe.

— **Halálozás.** *Fekete József* e hó 25-én Medgyesbodzásán meghalt. Temetése 26-án délután folyt le.

Kalmár Nándorné, Kalmár Nándor aradi nyomdajelölt neje ma éjjel, hosszas szenvedés után meghalt. Elhunyt családja és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Képviselő és joghallgató párbaja.** Temesvárról táviratozzák: *Hajdu Frigyes*, a facseti kerület országgyűlési képviselője és *Stein János* joghallgató a tegnapi inzultusból kifolyólag ma párbajt vívtak. Először pisztolypárbajra állottak ki, azután karddal folytatták a küzdelmet. Stein kisebb sérülést kapott. Hajdu sértetlen maradt.

— **Egy rendőrség panamája.** *New-Yorkból* táviratozzák: Nagy feltűnést kelt *New-Yorkban*, hogy a new-yorki ügyészség 83 ezer dollárt kobozott el. Ennek az összegnek az volt a rendeltetése, hogy a new-yorki szenátorokat megvesztegessék. Minden szenátor 6000 dollárt kapott volna, hogy ellene szavazzon egy törvényjavaslatnak, melylyel a kormány megakart szüntetni a new-yorki rendőrség korrupcióját. Ehhez a 83 ezer dollárhoz minden rendőr husz dollárral járult hozzá. A botrány kiderítése következtében feloszlatják a rendőrséget, amely hamis kártyásokkal és egyéb elvetemült emberekkel áruul egy gyékényen és a rablott dolgokból bizonyos részt kapott.

— **Meggyilkolt szerkesztő.** *Moszkvából* táviratozzák: *Joloff György* dr. volt dumaképviselőt és a *Ruszkiev Vjedomoszi* szerkesztőjét ma délután, midőn lakását elhagyta, egy fiatal ember revolverlövéssekkel agyonlőtte. *Joloff* egyike volt az első és legtehetségesebb zsidó képviselőknél és több nagy közgazdasági munkát írt.

— **Feloszlatott munkásszakszervezetek.** *Joanovics Sándor*, Temesvármegye alispánja az utóbbi időben tízenkét temesmegyei községben oszlatta fel a Földmunkások Országos Szövetségének helyicsoportjait. Többek között feloszlatta a szövetségnek *ujaradi* és *lippai* helyicsoportját is. Az alispán a belügyminiszter rendeletét félremagyarázva tiltotta be a földmunkások szövetségének csoportjait. A belügyminiszter ugyanis rendeletében megengedi a csoportalakító népgyűlések megtartását, bármilyen is legyen az anyaejlet alapszabályainak idevágó része. Ezt a rendeletet magyarázva félre, tiltotta be *Joanovics* alispán a csoportalakító népgyűlések megtartását.

— **Tolvaj magánhivatalnok.** *Budapestről* táviratozzák: A fővárosi rendőrség ma lopás miatt letartóztatta *Oberth Ferenc* magánhivatalnokot. *Oberth* a budapesti éjjeli életben nagy szerepet játszott, mindig előkelően öltözködött és sok pénzt költött, de mindenki azt

hitte, hogy gazdag szülői vannak. Néhány nappal ezelőtt egy éjjeli mulatóhelyen ismeretlenséget kötött *Barthel Frigyes*szel, egy lipcsei nagykereskedő cég képviselőjével, aki azért jött Budapestre, hogy cégének több új vevőt szerezzen. *Oberth* vezetőül ajánlkozott *Barthel*nek s egyuttal kijelentette, hogy szívesen hajlandó neki segédkezni. *Barthel* köszönettel fogadta az ajánlatot és előleget is adott *Oberth*nek. Néhány nap előtt *Oberth* azzal az ajánlattal állott elő, hogy vegyenek ki együtt lakást egy szállodában. *Barthel* erre ráállott. Tegnap *Barthel* ezer márkát kapott a cégtől. *Oberth* azt mondta, hogy a pénztárcájából 500 márkát adnyzik. *Oberth* akkor azt mondta, hogy jelentse fel a szálló személyzetét a rendőrségen, amit *Barthel Frigyes* meg is tett. A vizsgálatot *Ujhelyi* rendőrfogalmazó vezette s *Oberth*et is kihallgatta, aki a keresztkérdések tüze alatt bevallotta, hogy ő lopta el a pénzt. Az 500 márkát meg is találták *Oberth*nél, akit letartóztattak.

— **Aradi nyomdászok „Guttenberg-dalköre.”** A betűszekrények éjjel-nappal dolgozó derék aradi katonái: a nyomdászok, testet-lelket öltö nehéz munkájuk mellett arra is időt szorítanak maguknak, hogy a dal kultuszának oltárán áldozzanak. A minap értekezletet tartottak, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy mesterségük megalapítójának, *Guttenberg*nek a nevét viselő dalkört alakítanak. A „*Guttenberg-dalkör*” a napokban már meg is alakult s az alapszabályokat is felküldték már jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Amint az alapszabályokat a miniszter jóváhagyja, a dalkör megkezdí működését.

— **Damjanichné Oaszországban.** *Lussingrandeből* jelentik, hogy *Damjanich Jánosné* nagyasszony e hó 24-én friss egészségben odaérkezett és a *Hungária* panzióban szállt meg. A nagyasszonyt az ott üdülő magyarok nagy lelkesedéssel fogadták. A nagyasszony két hétig marad *Lussingrande*ben.

— **Kifosztott ékszerüzlet.** *Bécsből* táviratozzák: Bécsben ma szenzációs ékszerlopás történt. Az éjjel három betörő kirabolta *Sluger Vilmos* ékszerész, udvari szállító üzletét és mintegy 200,000 korona értékű ékszert elvittek. A betörők nyomtalanul eltűntek. Azt hiszik, hogy Budapestre szöktek és most a budapesti rendőrség keresi.

— **Felszólamlások a kereseti adó ellen.** A város adóügyi osztálya most hirdelményt tett közzé, amelyben tudatja a közönséggel, hogy az 1907. évre kivetett első- és másodosztályú kereseti adó és az 1907. évre kivetett házbér-adó kivetési lajstromait április hó elsejétől kezdve nyolc napi közszemlére tűzi ki az adóügyi osztály első számú helyiségében. A kivetések elleni felszólamlásokat 15 nap alatt az aradi m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzett bélyegtelen kérvényben lehet előterjeszteni.

— **Szerencsétlenség az erdő-irtásnál.** A dulcselei kincstári erdőben ma fadöntéssel foglalkozott egy csomó radnai napszámos. Eppen egy hatalmas fát fűrészeltek, mikor egy hirtelen kerekedett szélroham idő előtt ledöntötte a csak félig elfűrészelt törzset, amely maga alá temette *Busan Mihályt*. Mire a fát leemelték róla, a szerencsétlen ember meghalt.

— **Domány József kereskedelmi tanácsossága.** A hivatalos lap mai száma közli a magyar áruforgalmi statisztikai állandó érték megalapító bizottságba kinevezett szakosztályelnökök és bizottsági tagok névsorát. A bizottsági tagok között az egyetlen aradi *Domány József* bornagykereskedő.

— **Általános sztrájk Svájcban.** *Lausanne* ból táviratozzák: A munkásunio elhatározta az általános sztrájkot. A kormánynak az a terve, hogy a 4. zászlóaljat egybehívja. Bernből jelen

tik: *Vevey* és *Montreux*en kívül az általános sztrájkot *Lausanne*ben is elhatározták. Vaadt kanton kormánya csapatokat kért a kanton fővárosa, *Lausanne* megvédésére. A mostani sztrájk az anarchista propagandának a francia Svájcban való sikerét jelenti. A genfi anarchisták évek óta szóval és írásban az általános sztrájk mellett izgattak, melyet az anarchizmus legsikeresebb harci eszközének jelentettek ki.

— **Polónyi Géza meglopták.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: A volt igazságügyminiszternek tudvalevően háza van a gróf *Károlyi*-utca 24. szám alatt. Tegnap este ismeretlen tettesek a lépcsőfeljárattól ellopták az összes szőnyegtartó rézrudakat és a lépcsőszőnyeget is. *Polónyi* a IV. kerületi kapitányságnál feljelentést tett az ismeretlen tolvajok ellen.

— **A Thaw-pör.** *Newyorkból* táviratozzák: A Thaw pörben a bíróság úgy határozott, hogy elmeorvosi bizottság küldessék ki, amely Thaw elmeállapotát meg fogja vizsgálni.

— **Az én fogaim!** Ma este 11 órakor egyik kávéházban hirtelen nagy mozgalom kerekedett egy asztal körül. Ott ült egy ur a feleségével s néhány ismerőse. Egyszerre csak alacsony férfi lép be a helyiségbe, odamegy az asztalhoz s ráförmed a férjre:

— Hallja, mikor fizeti már meg a nálam csinaltatott fogakat?

Általános elképedés. A szegény férj piros lett, az asszony elsápadt a szégyentől, a barátok és ismerősök finoman mosolyogtak. A fogorvos pedig folytatta:

— Épp hat hónapja tartozik. Ha a pénzemet kérem, a füle botját sem mozgatja. Elvégre az ön szemtelenségének is van határa, mi!

Ezzel betelt a mérték. A megümadott férj felugrott, széket ragadott s neki rontott a fogorvosnak, aki szintén nem volt rest, egy másik széket ragadott s erre elkezdtek alaposan döngölni egymást. A pincérek odarohantak s a hadviselő feleket nagynehezen elválasztották egymástól. Fáradtan lihegték s tehetetlen dühükben a fogukat vicsorgatták. Egyszerre csak felszisszen a fogorvos. Majdnem sirva ordított ellenfelére:

— Juj, milyen gazember! Vicsorítja az én fogaimat!...

— **Borzalmas öngyilkossági kísérlet.** *Budapesti* tudósítónk táviratozza: Az utóbbi időkben az életüket megunt asszonyok az öngyilkosság legborzalmasabb módját választják ki. Felgyújtják magukat. Ma is ilyen módon akart megválni az életétől *Rohonczy Izidorné* 38 éves asszony, egy ügynök felesége. A Hunyadi tér 10. számú házában levő lakásán ma délelőtt spirítusszal leöntötte a ruháját és meggyújtotta. Amikor a házbeliiek segítségére siettek, a szerencsétlen asszony borzalmasan összeégett. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Elettuntágának oka családi viszálykodás.

— **Ah, bájos kikelet!** *Kolozsvárról* táviratozzák: Több székeltyamásfalvi legény tegnap betért az ottani kantinos üzletébe, hol pálinka mellett mulatni kezdtek. Este felé a legények hazaindultak; *Benedek Sándor* azonban nem tudták erre rávenni. Hiába várták azonban ott-hon másnap, harmadnap hozzátartozói *Benedek*et. Harmadnap az ut mellett találták meg holttestét. A nagy hó egészen befödte. Valószínű, hogy a pálinka elbódította s így fagyott meg a szerencsétlen.

— **Szerbia vagonrendelése.** *Belgrádból* jelentik, hogy kétszáznegyven vasúti kocsi szállítására beérkezett versenyajánlatok közül a magyar gyárak ajánlatát találták a legkedvezőbbnek és a bizottság ezt az ajánlatot terjeszti fel a kormánynak elfogadás végett. Ha a kormány jóváhagyja a bizottság döntését, a magyar gyárak egy és negyedmillió szállítmányban részesülnek. Az angol gyárak a be-

tegszállító kocsikat fogják szállítani. Az osztrák gyárak nagyjából tartózkodtak a versenytől. A megrendelésből tekintélyes összegű rész jut az aradi Weitzer-féle vágongyárnak is.

— A zsinagógából. A zsinagóga-előjáróság ezennel köz tudomásra hozza, hogy a peszach ünnepi istentisztelet az 1-ső napon (szombaton d. e. 9 órakor, a 2-ik napon 9 és fél órakor kezdődik. Az esti istentisztelet kezdete további intézkedésig 6 óra.

— Az újságíró. Az utazó újságírók mind sürűbben használják az újságírói címet, ami nem szolgál épen a sajtó díszére. Legtöbbször kép- és könyvújságírók mutatkoznak be hírlapírók gyanánt, mert hisz a komoly utazónak ilyesmire nincsen szüksége. Az ilyen újságíró rendszeren olyas valakinek a kíséretében utazik, aki máskülönben is érdekes alak. Ilyen például Walburg báró, Ernő főherceg természetes fia, akit pőrei és főpincérsége révén eléggé ismer a közönség. Élelmes könyvújságírók szívesen viszik magukkal stromannak; ő maga nem is igen használja az újságíró címet, hiányosan is bírja a magyar nyelvet, de aki vele van, az már feltétlenül újságíró. — Az erdélyi részeken most árulják Mikes Kelemen leveleit, felhasználva a hirtelen fellángolt Rákóczi-kultuszt — és 100 koronával disputálják ezt, az amugy is könyvrészletekben uszó közönség nyakára. E diszmű kiadója talán megtehetné a Budapesti Újságírók Egyesületének azt a szívesseget, hogy eltöltaná újságíróit a hírlapíró cím használatától, mert talán nem okvetlenül szükséges, hogy a Mikes leveleit újságírók árussítsák.

— Új óvónő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Frank Gizella okl. kisdedóvónőt a szapáryligeti kisdedóvódához kisdedóvónőnek nevezte ki.

— Eléggett gyermek. Paulisi tudósítónk írja: Tegnap megrendítő eset történt a barackai állami szőlőtelepen. Szilasi József gazdasági kocsis nem volt otthon, s a felesége is valami ügyes-bajos dologban a faluban járt. Nem maradt otthon más, mint 6 éves gyermekük, a ki eljátszogatott estig, mikor azonban sötétedni kezdett, előkereste a gyufát és lámpát gyújtott. Az égő gyufát aztán eldobta. Ettől tüzet fogott a pokróc, az asztal és az ágynemű. Mire a szomszédok a veszedelmet észrevették, lángokban állott az egész lakás. A szerencsétlen gyermekre senki sem gondolt, s csak akkor találták meg, mikor a tüzet eloltották. Összegeve, életlenül feküdt a padlón.

— Aki egy falut elpusztított. Budapesti tudósítónk jelenti: A VIII. kerületi kapitányság Markovics Mór vendéglőst, akinek Baross utca 6. szám alatt van a vendéglője, kivándorlásra való csábítás miatt 30 napi elzárásra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte. Markovics a vidékről szedte utasait és többek között az ungmegyei Felsőszahai község csaknem összes munkabíró embereit rávette arra, hogy vándoroljanak ki Amerikába.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Sebestyén Jenő szentendrei adóhivatali ellenőrt a battonyai adóhivatalhoz adóhivatali segéddé kinevezte.

— Magyar név. A belügyminiszter megengedte, hogy kiskorú Vidikán Péter aradi lakos vezetéknévét Várszegi-re változtassa.

— Szilvássy István, kárpos és diszító, Weitzer-János-utca 19. szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legjobb és legdiszesebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 431

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznl. 201

SPORT.

+ Vivótanfolyam. Neumer József, az aradi állami főreáliskola tornatanára, okleveles vivómester április hó 1-étől egy három óra terjedő vivótanfolyamot nyit. A neves vivómestert,

aki a múlt év október havában nyitotta meg Petőfi-utca 10. szám alatt levő vivótermét, a magánosok és egyesületek — az itt állomásozó huszáronkéntesi iskola, Aradi Tornaegyesület, Atletikai Klub — mindjárt a megnyitáskor annyira elfoglalták, hogy most egy második tanfolyam megtartására határozta el magát. Neumer tanár tanít tör- és kardvívást olasz módszer szerint.

Románia lángokban.

Patazkik a vér.

Pusztítás mindenfelé.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

A romániai parasztlázadás vérágyasztó kegyetlenséggel folyik tovább. Már az egész ország lángban áll. Hajmeresztő dolgokról hozt hírt a táviró s ezeket hiába igyekeznek félhivatalosan megcáfolni. Bukarest lakossága rettenetes éjszakát töltött el tegnap és remegve várta a reggelt. A vérszomjas hordák a város alatt állanak, minden percben betörésre készen. A katonaság csak nagynehezen tartóztathatja fel a lázadókat. A forrongó parasztok a román király birtokait is megtámadták, ami nagy konsternációt keltett a kormánykörökben.

A parasztforradalom borzalmairól az alábbi táviratok szólnak:

A kormány kiáltványa.

Bukarest, március 27. A hivatalos lap a következő manifestumot közli: Ó felsége, a király nevében! Válságos viszonyok között megbízva a kormányzás munkájával, az ország összes lakosaihoz fordulunk, arra kérve őket, részesítsenek bennünket hazafias támogatásukban a haza nyugalmaért, biztonságáért és békéjének helyreállításáért irányuló törekvéseinkben, hogy mindenki jogos követelésének eleget tehessünk. A király megengedte, hogy haladéktalanul megtegyük a következő intézkedéseket: A törvénynek az elszegényedés elleni biztosításra vonatkozó öt frank fizetés megszüntetése, a bortaksa megszüntetése. A paraszti kisbirtok után fizetendő telekadó ugyanazon alapon számítható, mint a nagy földbirtokok után fizetendő adó, az állami földbirtokok és vállalatok állami költségen fognak kezelteni, illetőleg állampolgároknak fognak bérbeadni. A népbankok konszolidációjára intézkedések tételnek, hogy azok a parasztság segítségére lépjenek és azok gazdasági helyzetét megszilárdíthassák. A parasztbirtokok határaitra vonatkozó rendelkezések szigorúan ellenőriztetnek és a törvény megsértése a legszigorúbban fog megtoroltatni. A bérleti szerződések nyomasztó hatásának ellensúlyozására törvényjavaslat készül. A szántóföld utáni bérösszeg készpénzben fizetendő. A bérleti szerződésnek pontos rendelkezéseket kell majd tartalmaznia a parasztok által teljesítendő munkálatokra vonatkozólag. A munka fizetése az illető időpontban szokásos munkabérek szerint teljesítendő. A család fő nem kötelezheti magát nagyobb munkára, mint amennyi testi erejének megfelel. A parasztoknak adott előlegek után évenként legfeljebb 10% kamat számítható. A terheknek mindenkor viszonyban kell állaniuk az egyes parasztoknak birtokában levő földdel. Újabb törvény azt a rendelkezést fogja tartalmazni, hogy egy bérlo vagy bérlok szövetsége 4000 hektár területű két földbirtoknál többet nem bérelhet, tekintet nélkül arra, vajon a bérbeadás egyenesen vagy közvetve, rokonok vagy közvetítők által történt. A törvény külön intézkedéseket fog tartalmazni, amelyek a rendelkezések lelkiismeretes keresztvételére vonatkoznak. Mezőgazdasági pénztár létesítése is tervbe vétetett, amely a parasztoknak a bérleti összeg megfizetését és birtokvásárlását fogja megkönnyíteni. Mindezen intézkedéseket a legszigorúbban keresztvívni úgy a király, valamint a kormány el van szánva.

Az általános szenvedés e napjaiban az összes románokhoz, tekintet nélkül társadalmi állására, azzal a kéréssel fordulunk, támogassanak bennünket tőlük telhetőleg és működjenek közre az ország nyugalmaért és az igazságon alapuló közrendjének helyreállításán. A kezdődő mezőgazdasági munkának a jövőbe vetett bizalommal kell indulnia. A zavargásoknak csak éhség és elszegényedés lehet a következménye. A kormány minden lehetővel fog követni arra nézve, hogy a törvények mindenkori a legszigorúbban érvényesüljenek és az igazságtalanság és az elnyomás megszűnjék. A kormány el van határozva a zavargások elnyomására és azokat szigorúan meg fogják büntetni, akik a pusztításokból hasznot akarnak húzni. E manifestumot a kormány összes tagjai aláírták.

Félhivatalos hangok.

Bukarest, márc. 27. A kamara mai ülésén Sturdza miniszterelnök felolvasta az új kormány alakítására vonatkozó királyi dekrétumot, majd meleg szavakban fordult a konzervatívokhoz, támogassák a jelen súlyos viszonyok között a liberális kormányt. Jonesku Take és Lahovary János volt miniszterek, valamint Carp Péter volt miniszterelnök megígérték, hogy a haza javára támogatni fogják a kormányt. Sturdza miniszterelnök mélyen meghatva köszönetet mondott nekik és kezét nyújtotta nekik, mely jelenet mély hatást tett. A karzatok közönsége bravo-kiáltásokban tört ki. A miniszterek ezután törvényjavaslatokat nyújtottak be a szegénység elleni biztosítás járulékainak felemelése, az adó-törvények revíziója és a községi adminisztratív hivatalnokok véglegesítése iránt. Mindezen javaslatokat első olvasásban egyhangulag elfogadták.

Bukarest, márc. 27. A félhivatalos Agence Roumaine jelenti: Moldvában ismét nyugalom állott be. Említésre méltó, hogy dacára annak, hogy a mozgalom egész Moldvában általános volt és a parasztok helyzete nagyon válságos, gyilkosságok ott egyáltalán nem történtek. Oláhországban, különösen annak déli részén komoly rendzavarások voltak. Több helyütt összeütköztek a parasztok a csapatokkal és számosan estek a harcok áldozatul.

A veszedelem központjában.

A Nap kiküldött tudósítója, Szabolcs Bálint, rendkívül érdekesítő részleteket ír a forradalom borzalmairól. A tudósítás legérdekesebb részleteit alább közöljük:

Jassy, március 25.

Az oláh parasztság letörésére itt óriási előkészületeket tettek. A zsidóság jól fölfegyverkezett, revolverekkel, puskákkal és törökkel látta el magát, elszántan az élet-halálharcra. A románok pedig, házaikra és lakásuk ablakára nagy keresztet festettek, hogy a lázadók őket is meg ne támadják. A főparancsnok kijelentette az osztrák-magyar konzulnak, hogy mindent elkövetett, de a helyzet annyira válságos, hogy nem vállalhatja a felelősséget senki életéért. Erre a főkonzul nyomban közhírré tette, hogy Ausztria-Magyarország alattvalói menedéket találnak éjszákára a konzulátusnak a Strada Carolán levő palotájában.

Fel pogromra!

Canano rendőrprefektus az összes börtönöket kiürítette és mintegy hatszáz rabot Galacba küldött, mert attól félt, hogy a lázadók, ha behatolnak a városba, ki akarják szabadítani a börtön lakóit. A főpiacon száz meg száz ember várta nagy izgalomban, hogy mi lesz. Egyszerre kinyílt a Traian-szálló egyik másodemeleti ablaka és abból sok ezer aprófehér cédula esett le, rajta a következő felirattal:

Románok vigyázzatok!*Fegyverkezettek!**Ne hagyjuk el véreinket!*

A rendőrség kikutatta, hogy a cédulákat két román diák-agitátor szórta szét az ablakból. Nagy riadalmat okoztak az apró cédulák, amelyek új pogromra szólították fel nyíltan a román lakosságot. Az ijedelmet csak fokozta, hogy a parasztek kisebb csoportokban ugyan, de egyre sűrűbben járták be az utcákat. Hogyan jutottak be a városba, nem tudni, mert hiszen a város környékét katonaság őrzi. Valószínű, hogy már napok óta itt rejtőztek, valahol a külvárosokban. Többeket le is tartóztattak közülük, megmozgatásukkor *gyémánt-ékszereket és mindenféle ezüstneműt* találtak náluk. Már raboltak valahol a kastélyokban.

Megtámadták a várost!

Talpon volt éjjel mindenki. Hajnalban aztán, amikor szürkülni kezdett, megkönnyebbültek az emberek. Ugy látszott, hogy a nagyszámú katonaságnak sikerült egyelőre megfélemlíteni a paraszteket. De nem úgy volt. A lázadók be akarok törni a városba. A lovaság attakot intézett ellenük, arra aztán visszamenekültek a hegyek közé. Csak pár száz embert hagytak őrszemül.

Már-már úgy látszott, hogy a veszedelem végleg elhárult Jassy felől, amikor staféta érkezett a rendőrségre, hogy a cioceni külváros csőcseléke, amely különben is híres rablásairól, megkezdte a fosztogatást a vörös-utca körül levő zsidónegyedben. A rendőrség és a katonaság a veszedelem helyén termelt s még idején megakadályozta a nagyobb bajt.

Hajszá az éjszakában.

Carp volt miniszter maga is csaknem áldozata lett a parasztlázadásnak. Négy nappal ezelőtt, az innen néhány mértföldnyire fekvő Cyganache nevű birtokán az ő parasztjai is fellázadtak. Éjnek idején bedöntötték a kapukat és seregestől vonultak be a palotába.

Carpot éppen erős fejfájás gyötörte, álmatlanul feküdt ágyban. Az egyre erősebben hallatszó zajra, fokozódó ordításra figyelmeztetés lett és mert sejtette, hogy mi történhetett, *kiugrott az ágyból és lázasan öltözni kezdett.* Eppen jókor, mert a következő pillanatban a parasztek már az ajtókat kezdték hasogatni fejszéjükkel. Erre Carp *kivetette magát az ablakon* és eszeveszett futással neki eredt a vasútnak. De a parasztek észrevették és most már százszorta nagyobb gyűlölettel vetették magukat utána. Izgalmas percek következtek. Carp többször megbotlott, a távolság közte és üldözői között egyre kisebb lett. Végül mégis elérte a pályaudvart, ahonnan éppen indult a bukaresti gyorsvonat. Carp felpattant egy kocsis lépcsőjére — megmenekült. A dühöngő tömeg azzal töltötte ki boszúját, hogy *valósággal földig rombolta Carp fényes palotáját* és elpusztította egész berendezését.

A kirabolt nábob.

A szomszédos városokból minduntalan érkeznek menekültek, akik újabb meg újabb megszárlásokról hoznak hírt. Vaslúiból vagy ötven rongyos, sebekkel borított menekült jött meg, akik elmondták, hogy ma, vasárnap délelőtt, harmadszor rendeztek pogromot, noha közben katonaság szállta meg a helységet.

A menekülők között van az a Fischer nevű árendás, akinek a Felső Moldvában mintegy százezer hold föld van a kezében, s különböző birtokain vagy két millió értékű kész-

pénzt, értékpapírt, ékszert és egyéb értéktárgyakat raboltak el. De azért ez a nábob meglehetősen kedélyesen fogja fel a dolgot s a történeteket kalandnak tartja. Alighogy megebédelt a Traian éttermében, átsietett a kaszinóba kártyázni.

Egy dajka.

A Sztrada La Puschujanon egy keservesen zokogó román parasztasszonyt találtam. Egy fiatal orvos is odajött éppen. A siró-rívó asszony egy könnyel áztatott levelet mutatott, és sirt tovább keservesen. A levél Fogsaniból érkezett. Az volt benne, hogy otthon, a falujában nagy mézszárlások folytak és mert ő egy jassyi gabonakereskedő zsidónál szolgált, mint dajka, *őt is bűnrészesnek „kompanistának”* tehintették, *felgyújtották a viskóját, apját, anyját elzavarták, a gyermekét pedig megfojtották.*

Terjed a lázadás.

Bukarest, március 27. A helyzet egyre rosszabbodik. A királynak Pojeni-ban levő birtokán is komoly zavarok ütöttek ki. A kormány több zászlóalj katonaságot küldött oda. Kormánykörökben nagy a rémület amiatt, hogy a fölkelők a király vagyonát sem kímélik meg.

Bukarest, március 27. *Cantacuzeno* volt miniszterelnök birtokát a fölkelők megtámadták és elpusztították. A kárt fél millió frankra becsülik.

Dolji kerületben a fölkelők egy birtokost darabokra téptek és meggyilkolt gyermekét a kutyáknak dobták oda. A fölkelők mindenütt a legnagyobb kegyetlenséggel jártak el.

Cernovitz, március 27. *Feloriman* nagyközséget a fölkelők teljesen elpusztították. A lázadók faluról, falura járnak, a birtokosokat elfogják és a legnagyobb kegyetlenséggel meggyilkolják. A bérlők házait is mindenütt kifosztják. A hatóság jórészt azért tehetetlen a fölkelőkkel szemben mert a táviródrótokat mindenütt elvágják és a vasúti síneket meg rongálják.

Bukarest, márc. 27. Az éjjel az egész város talpon volt, minthogy a lakosság attól tartott, hogy a lázadó parasztek megtámadják a várost. Udvari és kormánykörökben rettenetes a pánik. A gazdagok a Magyarország felé induló vonatokat valósággal megostromolják. Főképp a tehetősebb zsidók igyekeznek minél előbb menekülni.

A város határán Corniceanu tábornok áll 10 000 emberrel, míg benn a városban Ghorgianu tábornok tart készenlétben 6000 katonát minden eshetőségre. A királyi palotát az éjjel tűzérsséggel erősítették meg.

A vidékről érkező hírek szerint a lázadás mind nagyobb mérvet ölt a dunai részekben. A felfegyverzett parasztek mindenfelől a főváros ellen vonulnak.

Budapest tiltakozik.

Budapest, március 27. A főváros mai közgyűlésén Kasics Péter a romániai kegyetlenségek dorgában a következő indítványt terjesztette elő:

Mondja ki a közgyűlés határozatilag:

Budapest székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése a megsértett humanitás nevében fölemeli tiltakozó szavát amaz embertelen vérengzések és atrocitások ellen, a melyek a szomszéd Romániában most már tíz nap óta védtelen polgárok, nők és gyermekek ellen elkövetetnek s a melyeknek magyar véreink, magyar honpolgárok élete és vagyona is áldozatul esett; egyszersmind sürgős fölterjesztést intéz a magyar kormányhoz, hogy a Romániában levő magyar honpolgárok élet és vagyonbiztonságának megvédése végett, továbbá az ottani anarchisztikus állapotok megszüntetése

iránt, amelyek — miként az 1848/49-ben az erdélyi részekben lefolyt hasonló vérengzések is mutatják — könnyen átcsaphatnak határainkon és egy vérengzésre, fosztogatásra hajlandó népelemet hazánkban is a kegyetlen példa utánzására felizgathatnak. — alkalmas módon hatályos lépéseket tegyen.

A tárgy természeténél fogva tisztelettel kérem ez indítványra nézve a sürgősség kimondását s annak azonnal való tárgyalását és elfogadását.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Patakzik a vér.

Bukarest, március 27. *Vlaskuban* a forradalmárok megtámadták a katonaságot. A tisztek közül kettőt megöltek, mire a katonaság *hatszor sortűzet adott* és számos parasztot megölt és megsebesített.

Bukarest, március 27. *Krajová* ból borzasztó hírek érkeznek. A parasztek erőszakkal a városba akarnak nyomulni és a katonaság már nem bírja őket sokáig visszatartani. Az összeütközésnél 9 parasztot megöltek; számos sebesült maradt a színtéren. *Lozavaniban* a katonaság *20 parasztot lőtt agyon* és 30-at sebesített meg.

Braila, március 27. A 2000 paraszt, akiket a katonaság Galac mellől elűzött, most Braila ellen vonul. A városban nagy pánik uralkodik. A polgárság mindenét biztonságba igyekszik helyezni és eszeveszetten menekül. Mint-hogy a katonaság nem képes a lázadókat visszatartani, a hatóság polgárőrséget szervez.

Bukarest, március 27. A Moldvából ma érkezett hírek sokkal megnyugtatóbbak, mint az eddigiek.

Bukarest, március 27. A kormány ma megszorította a sajtószabadságot. Az összes külföldi és belföldi lapoknak *megtiltotta a sürgönyök feladását*, úgy, hogy a külföldi tudósítók kénytelenek tudósításaikat levélben a határra küldeni, ahonnan azután táviratban továbbítják azokat.

Cernovitz, március 27. Őriási paraszttömegek vonulnak Bukarest ellen. Az összes községekben és falvakban, ahol a parasztság keresztül vonul, *foglalul éjtik a hatóság embereit* és magukkal cipelik őket. Az egész utvonalon *szétrombolják a telefon és táviróvonalat* is. Lahovary herceg birtokát erős katonai csapat védte a lázadók ellen. A katonaság parancsnoka szép szóval kérte a paraszteket a visszavonulásra. Ezek azonban revolverlövésekkel válaszoltak. A katonaság erre többször sortűzet adott. Az ütközetnek számos halottja van. A lázadóknak sikerült *Joliszku* hadnagyot elfogni. A szerencsétlen embert a szó szoros értelmében *darabokra tépték és beleit hiszedték.*

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre március 28-án, *csütörtökön* este 9 órakor a kör helyiségében közgyűlést elköszítő választmányi ülést tart, a melyre a tisztikar és a választmány tagjait ez uton is meghívja *Tedeschi* Viktor, elnök.

Az Aradi Kereskedők Köre könyvtára e héten, az ünnepekre való tekintettel péntek helyett kivételesen csütörtök este áll a tagok rendelkezésére. *Pichler* Sándor, könyvtáros.

MULATSÁGOK.

(=) A postásbál felülfizetői. Az aradi postásbál felülfizetőinek névsora a következő:

Aradmegyei takarékpénztár, Arad Csanádi takarékpénztár, Kovács és Novotni 20—20 korona. Széchenyi gőzmalom, Andrányi Károly, Polgári takarékpénztár, Viktória takarékpénztár. Szél Ernő p. főnök, Tagányi Sándor dr., Szabó Zoltán, Dobiaschi és Dörner test. Transzilvánia bizt., Hehs Vilmos, Neuman testvérek, Aradi Első takarékpénztár 10—10 kor. Löffler Jakab, And-

Tavaszi újdonságok női felöltők és Cosztümökben

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal.)

rényi K. u., Morgenstern Gyula dr., Pohl Odön, Rosenfeld Herman, Szabó Lázár, Első m. ált. bizt., Szalmapiapir gyár, Pollák Vilmos, Ipar és Népbank, Keppich Zsigmond, Funkelstein József, Neumann M., Leopold Adolf, Lengyel Lőrinc, Lészai Sándor, Hajós Árpád, özv. András, Árolyné, Adler Andor, Bing Ede, Momák Döme, Ötrubay Károly, Pálmay Lajos dr., Berger Gyula, Domonkos Lajos 5-5 kor. Kovács S. és Társa, Péter, özv. Jakabffy Zoltánné, Singer Gyula dr., Kell és Jellinek, Tenner József, özv. Nikodém Jánosné, özv. báró Jossika Gyuláné, Elő Ármin 4-4 kor. Kneffel Lajos, Szitine Anna, Zilahy (Battanya), Steiner Ferenc, Grausz József, Sándor Mihály, Nagy József, Hoffmann Antal, Szathmáry Gyula, Masztig Pál 3-3 kor. Krallert Rezső, Székely Inigó, Gutman és Berger, Matzki Károly, Trucziu Péter dr., Vild Ferenc, Cz. G., Szabó Károly, Institóris István dr., Pollák József, Kilényi C. és Társa, Iszpravnik Szevér dr., Nemes Géza, Mihály és Bruckner, Aszari Kornél, Walder Gyuláné, Ehrenfeld Ignác, Barta Jenő, Wolf Aladár Béla, dr. Baros Ferencné, N. N., Erdős Gyula, Köpf János dr., Lövi és Pollák, Kossuth Pál, Salamon Samuné, Marsin Jusztin dr., Schor Lajosné, Czukor Lászlóné, Singer Sándor, Weisz Hugó, Szabó Albert, Kun József, Reinhart Fülöp, Pick Ernő, Lázár Gyula, Bloch H., Kintzler Zoltán, Weinberger Ferenc, Bácskay Béla dr., Nádler Lajos, Medveczky Zsigmondné, N. N., Sugár József, Albrecht A., Nikolits Sándor, Kemény Manó, Erdős és Társa, Maresch Gyula, Glück Dezső, Hoffmann Sándor, Buchsbaum és Társa, Reich Elza, Wadowszky Gusztáv, Csiszár N. ifj. Kopetko Károly, Fock Gáborné, Rubinstein Mór, Kell Manó, Steigerwald Alajos, Fonciere bizt., Jakabffy István és társa, Wallinger növ., Tenner Lajos, Zellner Gézané, Kratzer Dániel, Jassek Béla, Dávid Antal, Podtup János, Berger Izidor, Schulde Frigyes, Libhaber János, Domsitz János, Brád Györgyné, özv. Röschner Ede, Hóhíts Márton, Vollmann Jakabné, Pátkas Andrásné, Sándor Jánosné, Magyaros Jánosné, Báthori Lidia, Bosódi János, Aradi Tejszernok, N. N., Segesvári István, Prazsák Ferenc, Rätz Márton, Széll Antalné, Herbstein Mór, Párber Lajos és Társa, Schwartz Testvérek, Daimel Lajos 2-2 korona, Luttvácz Izsák 1 kor. 80 fill., Kalap Jánosné 1 kor. 50 fill., Wertes Dezső 1 kor. 20 fill., Máj János 1 kor. 20 fill., Egervári János 1 kor. 20 fill., Csökényi Albert, Erdélyi Mihályné, Reiner S. Sándor, Frichsmann József, Schwartz Erzsike, Koch Dániel, Bittenbinder Konrád, Mihályi Gyula, Kiss András, Radó Károly dr., Zaray Géza, Meist és Adler, Deutsch Izso dr., Geller I., Hirschmann Albert, Varga János, N. N., Németh János dr., N. N., özv. Keller Gyuláné, N. N., Pópa György dr., Brunhuber Kálmán, N. N., Feszler Károly, Szuppi Lajos, Weisz Dávid, Hartmann Samu 1-1 koronát fizettek felül.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 27.

Kevés forgalom, 5 fillérrel olcsóbb árak. Arme ika 3, olcsóbb.

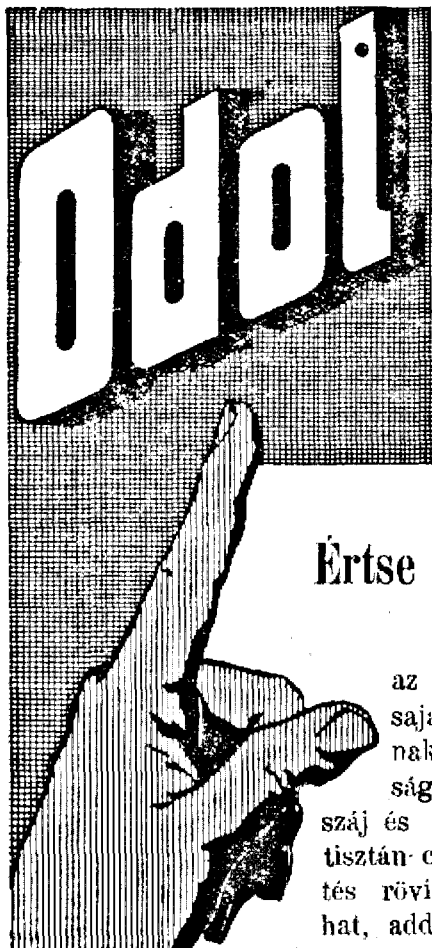
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprillisa	7.78-7.79	7.85-7.86
Buza októberre	8.16-8.17	8.20-8.21
Rozs áprillisa	6.56-6.57	6.53-6.54
Zab áprillisa	7.79-7.80	7.77-7.78
Új tengeri	5.32-5.33	5.35-5.36

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	675.50
Magyar hitelrészvény	789 —

Ceszámtól bank részvény	507.50
Magyar jelzálog hitelbank	507. —
Rima-Muranyi tásmi részvény	454.25
Östörák-magyar államvasuti részvény	665.75
Közúti vasút részvény	589. —
Hazai bank részvény	291. —

Értse meg jól

az Odol egészen sajátos hatásának óriási fontosságát: míg a többi száj és fogtisztító szer tisztán csak a száj öblítés rövid pillanataiban hat, addig az Odolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után is még huzamosan tart. E tartós- és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműleg bebizonyították, hogy az Odolnak e sajátos hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájban, s így a fogak romlását megakadályozza.

A ki az Odolt következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki tudósítónk karát újraszervezzük. Ismételt felkérjük azon t. tudósítóinkat, a kik e tisztjüket továbbra is meg akarják tartani, szíveskedjenek erre vonatkozólag *lehetőleg azonnal nyilatkozni*, nehogy az illető községben mást bizzunk meg a tudósítással, — ami természetesen maga után vonná a régi tudósító *tiszteletpéldányának beszüntetését*. Felkérjük egyúttal azokat is, akik oly községből ajánlkoznak tudósítóul, ahonnan eddigelé levelezőnk nincs: szíveskedjenek ajánlataikat minél előbb hozzánk juttatni.

T. A. dr. (Hunyad-Kristyór.) Sokkal szívesebben látnók gyakrabban. Természetesen marad. Így, ünnepi számok előtt azonban sokkal intenzívebben kellene reánk gondolnia.

W. V. Gy. A buzgó főhadnagyról szóló história ötletnek elég ügyes, de novellának túlságosan száraz. Kezdetnek mindenestre biztató, a közölhetőség mértékét azonban nem ulti meg.

Dixy. Csak nem gondolja komolyan? Vicnekn nagyon szomorú.

IDEGENEK ARADON.

Március 27

Fehér Kereszt szálloda. Gróf Szapáry István Albertira. — Sass Imre dr. orvos Gyöngyös. — Telegdy Árpád mérnök Nagyszalonta. — Hónig József kereskedő Kézsmárk. — Kovács Sándor tisztviselő Békéscsaba. — Lára János birtokos Szeged. — Rózsa Aladár és családja Kismarton. — Balassa György gyógyszerész neje és leányai Ungvár. — Kaszab László mérnök Szeged. — Bokor Sándor számvéveő Békéscsaba. — Schönfeld Dezső bérő Szabadka. — Veres Mihályné és leánya Hódmezővásárhely. — Molnár Dániel és leánya Bé ésgyula. — Farkas Jenő városi hivatalnok Cegléd. — Grünfeld Manó szállító Temesvár. — Fekete Mihály kereskedő Szolnok. — Csányi József iparos Békéscsaba. — Molitorisz Ákos gazdatiszt Borosjenő. — Gonda Ignác hivatalnok Makó. — Pongrácz Hugóné Szabadka. — German J. kereskedő Orosháza. — Vágner Bálint főkönyvvizsgáló Nagyvárád. — Berczédi Gyula Budapest. — Lövéngárd János Budapest. — Kabodi Károly főmérnök Budapest. — Domlugard János dr. ügyvéd Budapest. — Veiszberger Mór kereskedő és neje Gurahonc. — Valerián Józsefné Világos. — Valerián Stefi Világos. — Hammer Lajos utazó Győrök. — Himsenkamp Lázár utazó Budapest. — Fehér J. utazó Budapest. — Veiner Ámin utazó Budapest. — Ferenczi Sándor utazó Budapest. — Hecht Ignác utazó Budapest. — Veisz Ignác utazó Budapest. — Csillag Zsigmond utazó Bécs. — Havasi Ernő utazó Bécs. — Steiner Izidor utazó Bécs. — Menczer Adolf utazó Bécs.

Központi szálloda. Ottlik Iván birtokos Tuslárén. — Vécsey Jenő biztosítási főellenőr Budapest. — Metel Gyula birtokos Buttyin. — Telegdi M. kereskedő Budapest. — Niepelt Frigyes gyáros Lipcse. — Porumb Kornél jegyző Marosillye. — Arady Márton biztosítási főtisztviselő Ujszentanna. — Frater J. mérnök Budapest. — Orendi Viktor lapszerkesztő Temesvár. — Herzl Bernát igazgató Budapest. — Deutsch Vilmos fakeskedő Budapest. — Milkó Henrik fakeskedő Szeged. — Holländer Samu birtokos Csérmó. — Klein Lajos dr. ezredorvos Szeged. — Baeto Géza építész Facset. — Ungár Aladár dr. lapszerkesztő Szemlak. — Szemző István tanár Szarvas. — Kohn Márton kereskedő Budapest.

Nemzeti Színház.

C) bérletszünet C) bérletszünet.

Csütörtökön, 1907. évi március hó 28-án:

JÁSZAY MARI mint vendég:

Stuart Mária.

Tragédia 5 felvonásban. Írta: Schiller Frigyes. Fordította: E. Kovács Gyula

S Z E M É L Y E K:

Erzsébet	Sztlágyi B.	Lord Davi on	Faludi K.
Stuart Mária	Jászai Mari.	Paulett	Várnai Jenő.
Lord Leicester	Kesztler Ede.	Mortimer	Delli Lajos
Lord Talbot	Kulcsár L.	Mellvill	Szathmári A.
Lord Burleigh	Hunyadi J.	Anna	Benkőné P.
Kent gróf	Böri Lajos.	Margit	Zalai Margit.

Kezdetek este 7 és fél órakor.

URAK!!!

Oltöny és felöltő szöveteket előnyösen csak a kizárólagos posztó gyári raktárban vásárolhatnak.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Anileh Lajos-utca 2. szám **Bettelheim** és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást **háztól kezdve, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézműszakkal**, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőtti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Anileh Lajos-utca 2. szám.

Alkalmi ajándékok!

illatszerek, husvét-i locsolóvizek,
finom francia, angol illatszerek,
ragyogó színű méregmentes
tojás-festékek.

Mikádó papir. Ostara papir.
Quedlinor papir.

Kitűnő minőségben kaphatók

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

458

Arad, Szabadság-tér.

Van szerencsém a becses közönségnek tudomásul adni, hogy a

Deák Ferenc-utca 33. sz. a.

új modern

pék-üzletet

nyitottam.

Tudomásul adom, hogy itten minden nap tiszta tejjel és bivaly-vajjal készült izletes **sütemények** kaphatók. Minden nap friss, jóízű **krumpli-kenyér** is, finom **teassütemény** és karlsbadi mód szerint készült vajás, tejes és vizes **kétszersült** is olcsón kapható. Ugyanitt lehet **minden déli-élt** kenyeret és kalácsot **sütni**. Kapható elsőrendű **tejes-kenyér**.

A nagyérdemű közönség b. pártfogásáért esedezem.

639

Tisztelettel

Ehrman Henrik.**Kiváló bor**

938

80 fillér és
szilvórium kapható

REINITZ orth. vendéglő-
jében, Asztalos Sándor u. 6/7

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy-közönség becses tudomására hozni, miszerint bécsi utamról hazatértem s

Salonomat

Szabadság-tér II. szám, I. emelet
megnyitottam.

Modelljeim a legszebb kivitelűek. Jutányos árakkal, pontos kiszolgálással igyekezni fogok a nagyérdemű közönség becses bizalmát kiérdemelni.

Videki megrendelések és alakítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

927

Grünblatt Antónia.

A legszebb és legkedvesebb húsvéti ajándék

egy finom illatszer.

A legdivatosabb illatszerek, ujdonságok és különlegességek
kimérve, valamint eredeti csomagolásban,

csinos, elegáns dobozokban 1 koronától fölfelé
illatszerek kimérve deka 50 fillér.

398

Nagy raktár: vegyszerek és háztartási cikkek, arckenőcsök, krémek, arc, ajak és szemöldök festékek, fogpépek, fogporok, fogvizek, fertőtlenítő szerek, gyermek tápszerek, gyógyborok, gyógy- és pipere-szappanok, haj-, bajusz- és szakállfestő szerek, hölgy-porok, szobaillatok, kötszerek, likőr esenciákban, stb.

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára

ARADON.**Asszonyok****és leányok**

el vannak ragadtatva

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bíbiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy téglynek ára 1 kor., dupla tégly 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle aradi ké-süteményeket** tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

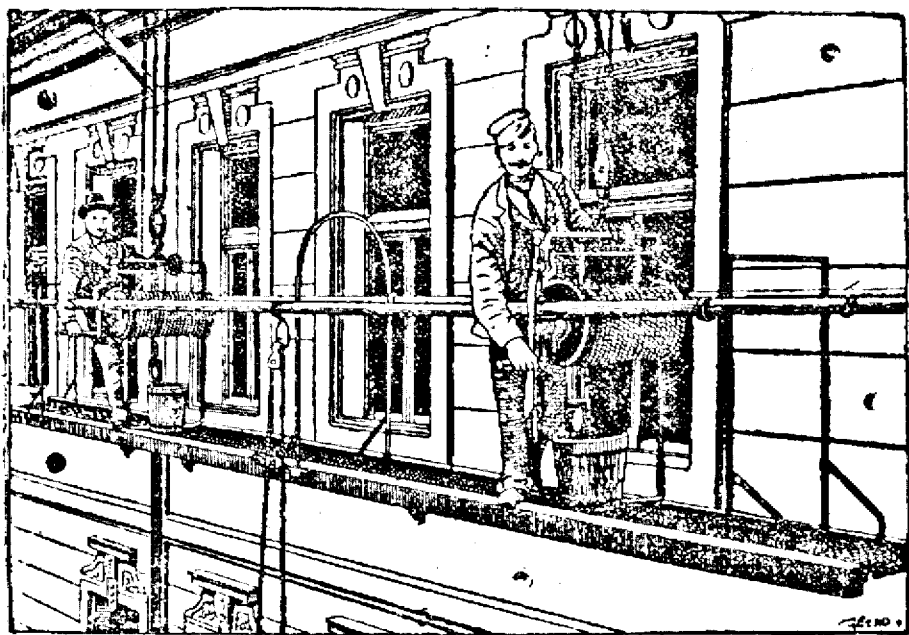
Kapható a készítőnél:

513

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Keszthely Pál, Kinc Lajos, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészeknek és Vajtek és Wolez drogueriájában.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy **Deák Ferenc-utca 36. szám alatt**

799

festő- és mázoló-vállalatom

a jelen kor igényeinek megfelelőleg kibővítettem.

Birtokomban a legújabb stílszerű minták, melyek azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is legjutányosabban számíthatom. Utcái és udvari **homlokzat festészetben elismerve vagyok, melyet számos elismeréssel igazolhatok.**

Becsés pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Bräuner Vilmos, szobafestő és mázoló

Arad, Deák Ferenc-utca 36.

Saját felhúzó gépek.

Vidékre is elvállalok e szakmába vágó munkákat.

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi szezónra való tekintettel a villa- és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

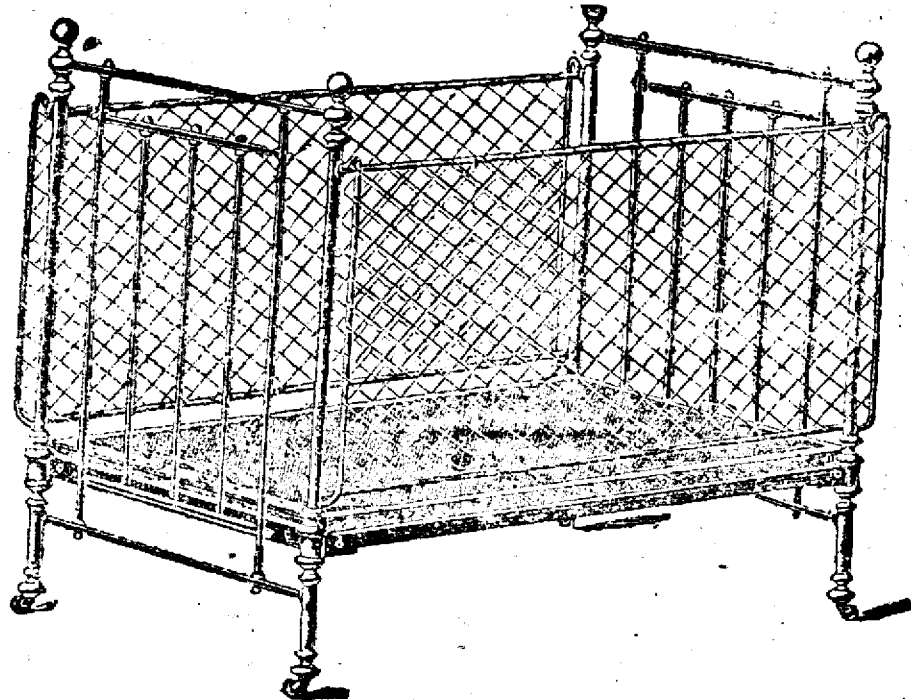
Saját gyártmányu

483

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek

pazar kiállításban.

Kivánatra képek árjegyzékkel vagy írásbelileg szolgálak költségvetéssel

Szíves megrendelést kitűnő tisztelettel kér

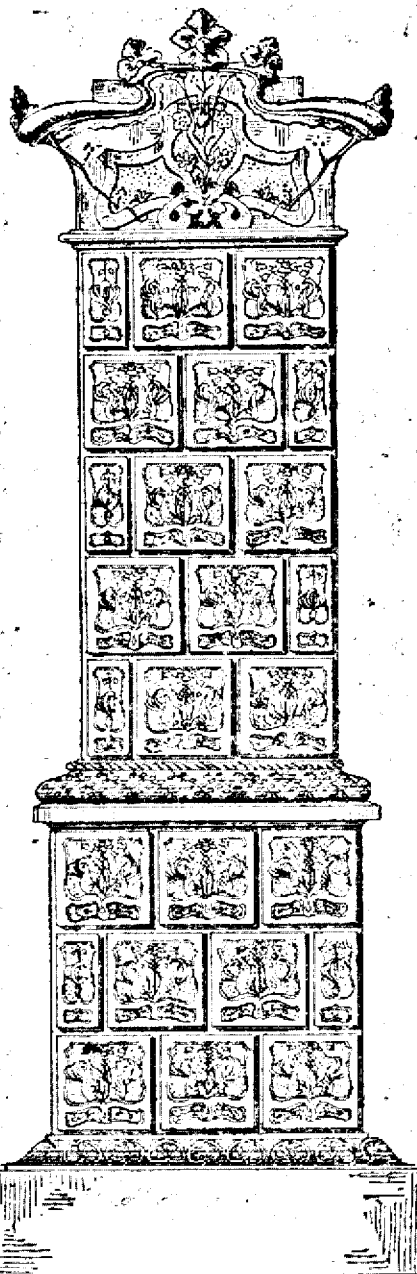
FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 423.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivitelben, ugyancsak **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönben központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályháim bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönben Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

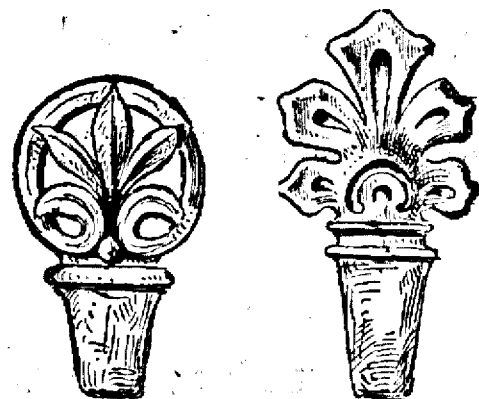
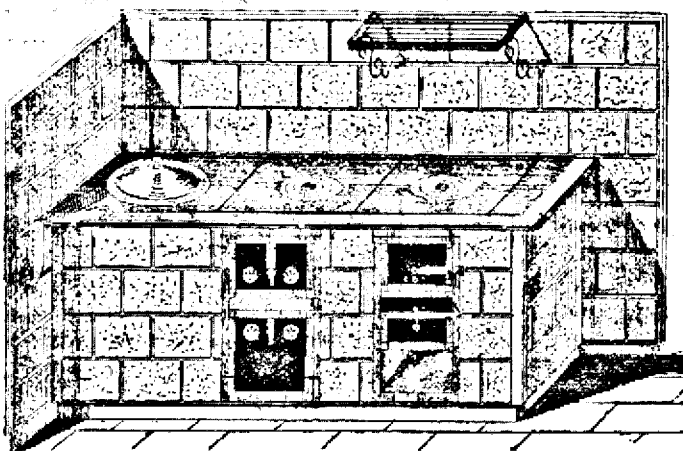
183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Ményszőnygek figyelmébe!

12 személyes üvegkészlet 100 drb. Frt. 25.

Finom gravírozott üvegből: K. 50.

8 Vizes üveg	12 Söröstübler
8 Boros "	18 Vizes pohár
2 Likör "	12 Boros pohár
12 Cognac v. likör pohár	1 Gyümölcsállvány
12 Tokaji boros pohár	1 Befőttestál
12 Vörös boros "	12 Üvegtányér

Legfinomabb minőségű porcellánok:

Étkező készlet 6 szem. 26 db. Frt. 6.50-tól

feljebb.		
12 személyes étkező	80 drból	Frt.
12 " kávékészlet	15 "	62.50
12 " teás	15 "	K. 125.
12 " mokka	15 "	
Osszesen	125 darab	

Rendkívül olcsó mosdó-
készletek, Villany, lég-
szesz, benoldgáz és egyéb
csillárok. Esküvői aján-
dék, Valódi nikkel löző
és díszedények stb. stb.

Gebhart Testvéreknel

ARADON.

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Üveg, porcellán, tükör, képkeret,
lámpa és csillár üzlet — Üvegezési
vállalat. Vidéki megrendelések pon-
tosan eszkoztatnak. 224

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen meg-
szüntetve nincsenek, mindazonáltal igen
tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkőszén,

Porosz Salon-kőszén,

Porosz Légszész Pirszen

és Porosz Dió-Pirszenben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüze-
lést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a
miniszteri és főkapitányi rendeletnek meg-
felelően **plombázott zsá-**
kokban eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

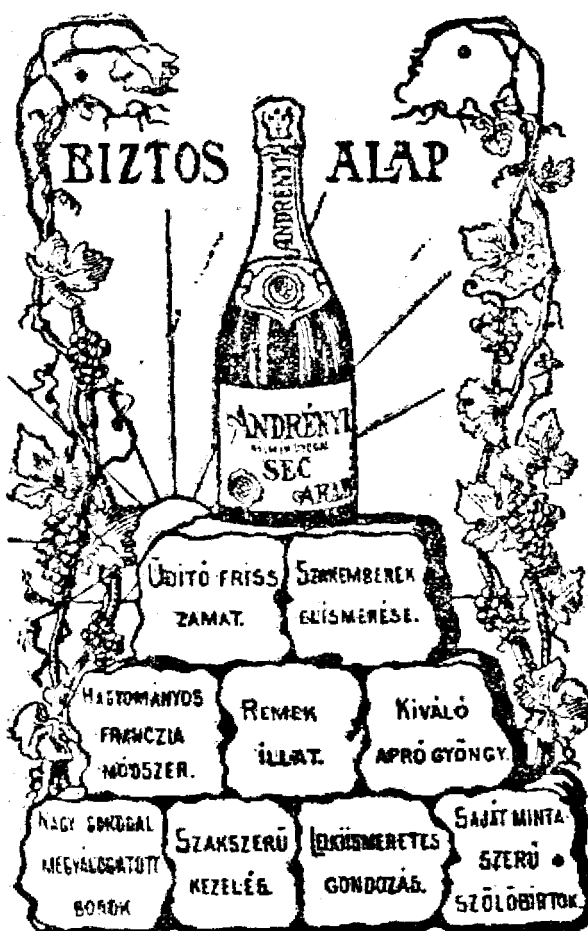
Telefon 139. sz.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

8282-8283-1907. szám.

Hirdetmény.

I.

Az 1883. évi XLIV. t.-cikk 16. és 18-a ér-
telmében közhirrre tesszük, hogy a városi adó-
ügyi osztály által az 1907. évre való érvényesíté-
sre kivetett I. és II. oszt. kereseti adó és az 1907.
évre való érvényesítéssel kivetett házberadó kive-
tési lajstromok 1907. április 1-én kezdődő 8
napi közszemlére kitétetnek az adóügyi osztály
1. számú helyiségében.

A netaláni felszólamlások azon adózók ré-
széről, kik ezen adónemekkel már 1906. évben
is meg voltak róva, a lajstrom kitételének nap-
ját, — azok részéről pedig kik első ízben ró-
vattak meg, az adókönyvecskéjükbe történt be-
jegyzés napját követő 15 nap alatt — az aradi
m. kir. pénzügyigazgatósághoz címzett helyeg-
telen kérvényben előterjeszthetők.

Elkésetten beadott kérelmek mint tárgya-
lanok utasítatnak el.

II.

Utalva 3797-907. sz. alatt közzétett hirdet-
ményünkre, az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján
hadmentességi díjat fizetni köteles egyéneket
újából felhívjuk, hogy ezen hirdetményben kö-
rülírt módon s az adóügyi osztálynál ingyen
kapható nyomtatványon vallomásaikat 1907.
március 22-től számított 8 nap alatt most már
okvetlen adják be, mert ellenkező esetben az
1880. évi XXVII. t.-c. 20. §-a értelmében fog-
nak szigorúan büntettetni.

Ismételten megjegyezzük, hogy ezen vallo-
másokat a városi adóhivatal előtt személyesen
megjelenve tollba is mondhatják.

Arad, 1907. évi március hó 22-én.

A városi tanács.

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek tudomására adni, hogy a
parisi és bécsi tanulmányutam-
ról visszaérkeztem és

Andrássy-tér 8. sz. alatt

ajtó 5. Gebhart-ház egy

női kalap és díszítő**termet****nyitottam**

és e szakmában mindent a leg-
szébb és legizlésebben készítek.
Ugyszintén állandóan raktáron tar-
tok **kész női kalapokat.**

Javításokat gyorsan és ponto-
san eszközölök. 564

Tisztelettel

Fischer Dóra,

Andrássy-tér 8. szám.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására
adni, hogy több oldali felszólításnak engedve

ARADON, Szabadság-tér és Hunyadi-utca sarkán

Műz-féle házban a II. emeleten egy

női divat termet

nyitottam.

Budapestben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő ilyenmü
üzletet elegendő garanciát nyújt arra, hogy csakis a leg-
újabb divatu, legjobb kiállítású ruhadarabok kerülnek ki,
miért is remélem, hogy a helybeli közönség becses bizalmával
megszerencséseltet.

Női divat termemben minden elképzelhető női ruhák
készíttetnek, és esupán a meg-
rendelések és próbálások egy szakképzett férfi által eszközöl-
tetnek Aradon, míg a ruha budapesti elsőrendű munkásaim
által lesz elkészítve.

Még midőn megjegyzem, hogy áraim a lehető legjutányo-
sabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizal-
mába ajánlva

Kiváló tisztelettel

697

Kocsis Pál.**KI SZENVED?**

gyomorhajban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által
ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1-2 óra
alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz
nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy-
szertárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kéréndő. Tulajdonos: **Lozer János** Budapest.

Husvétii ünnepekre.

Bőlti napokra tisztelettel ajánlok
teljesen friss **balatoni fogast,**
kivágott **harsát, tokot** és **poty-**
kát, zöld korai főzeléket, salátát,
hónapos retket, sajtokat, új burgo-
nyát, friss Ananas, champignon
gombát.

Előjegyzéseket felveszek.

Sziszka, 926

főpóstával szemben.

KOSSUTH-utca
67. sz.**CZERNUCZKY MIHÁLY**

cipész-mester üzletében

a legjobb anyagból készült **férfi,**
női és gyermek cipők nagy
választéka. — Megrendeléseknél
színes bőrök nagy választéka.

Saját készítés!

624 Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidárú és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyílt.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

(Müller-házba)

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 428

K U T

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt (Sebesy-ház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégek től kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék gyűjteményekben.

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

Vidéki megrendeléseket a legmegegyezőbb módon körültekintéssel eszközölök.

719 Szíves pártfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legszebb kivitelű a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra ortopéd-cipők elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti bakkanas vagy csizma elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

586

Wolf János.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll. 800

Egy jóforgalmu

szatócs-

üzlet

italméréssel egybekötve, kedvező feltételek mellett május 1-re, szükség esetén

azonnal átadó.

Cím a kiadóhivatalban. 784

Maszni János

építész és építő-mester műszakiirodája

Arad, Andrássy-tér 8.

(Templommal szemben.)

Elfogad az építészeti terén előforduló mindennemű

irodai és kivitelezési munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségcsökkentéseket kívánatra készítek.

Az építészeti terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálok.

Vázlat terveket ingyen készítek.

Tisztelettel

Maszni János,

építész.

103

Ifj. Kópetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.) 137

Tavaszi bevásárlási utamról visszaérve van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség szíves tudomására hozni, hogy tavaszi és nyári újdonságok megérkeztek: Blouse kelmék, új costüm kelmék, új blouse zephierek, divatos blouse selymek, gyönyörű szép delainok, ruhavásznak óriási választékban.

Mintákat vidékre bízom meg küldök.

Városi és megyei telefon 477.

Hopp Károly

műszaki irodája

Arad, Széchenyi-utca 5. sz.

Tervezése és kivitele:

vizellátás és világítási,

valamint

mórtotelepeknek, stb.

Elsőrendű különlegességi

* gyárak képviselősege. * 455

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Veszek

urasságoktól használt ayári és tölpi férfi ruhákat, utazóbundákat, báló, ebédlő és más butorokat

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kívánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Uri szabó!

Fábián Sándor Arad,

az arad-hegyaljai motoros és az aradi és eszanádi egyesült vasutak egyenruha szállítója.

Variassy-utca 2. szám.

(Orczy-utca sarok.)

A legnagyobb szakértelemmel készit a legrégibb korból a jelenig: magyar disz (vára) ruhákat, kép szerint is. magánosok, főispánok, országgy. képvis. lok és kir. anyakönyvvezetők részére, ugyisintén sportruhákat is.

Mindennemű katonai, pénzügyi, vas- uti és intézeti egyenruhákat, polgári ruhákat a legfinomabb angol és francia szöveteiből, a legutolsó divat szerint, mérsékelt árak mellett. 400

Kiváló tisztelettel

Fábián Sándor.

Kérem szíves értesítését, hogy gazdag mintagyűjteménnyel mikor t. gyem tiszteletmet.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűlők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek megakadályozzák a lábfej fejlődését, gyermeknél, ugyisintén felnőtteknél a gyökérü eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítek a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartású szép cipőket. B. megrendeléseiket kérem teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 641

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebóráit

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

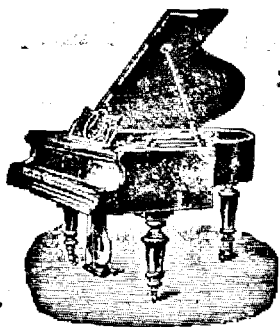
Pölzl kávéház

mellett.

Faix Jacqueszongoraterme
és készítési műterme

Aradon,

Balthány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler
elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit,

valamint

saját gyártmányu zongoráit

827

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javitások, hangolások, ugyszintén havi

kölcson-zongorák jutányos árak mellett.

4631—1907. kh.

Hirdetmény.

Előfordult esetből kifolyólag Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala, ugyis mint I. foku egészségügyi hatósága által az érdekeltek által leendő figyelembe vétel végett közhírré teszem, hogy az 1852. évi szeptember hó 4-én kelt s még érvényben lévő házalási nyílt parancs 12. §-a szerint

italul szolgáló minden folyadékkal cukor, cukorművek, csokoládé, általában minden csemegével házalni tiltva van.

Ezen tilalom ellen vétők az idézett nyílt parancs 19. §-a alapján 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel, fizetése képtelenség esetén 10 napra átváltoztatható fogság büntetéssel sújtható.

Arad, 1907. évi március hó 21,

Sariot Domokos,
főkapitány.**Arverési hirdetmény.**

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a herceg Ypsilanti Ilona örökösaitől megvásárolt és feldarabolt keve mesi uradalomban

1907. április 11-én d. e. 11 órakor

252 drb. erdélyi magyar,

2 drb. nyugati fajta jármos ökör, továbbá: 32 drb. erdélyi magyar fajta selejt ökör zárt írásb. li nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

Az eladandó ökrök a feldarabolt uradalom kevermesi és vízesi pusztáin, a részletes eladási feltételek alulírottánál Kevermesen (vasúti állomás Lőkősháza) megtekinthetők, esetleg a feltételek ár érdeklődőnek írásban megküldetnek.

Kevermes, 1907. március 23-án.

Lekky István,

miniszteri osztálytanácsos.

951

Csödárverési hirdetmény.

Alulírott csödtömeggondnok közhírré teszem, hogy vb. ifj. Hrubjak Antal pankotai közadós csödtömegéhez tartozó és a csödeltár 1—207. tételei alatt felvett összesen 5881 K. 25 f. beszerzési és 4116 K. 37 f. becsértékű, vászon, kanavász és gyolcs- és kék festő-árak ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom ennél fogva a venni szándékozók, hogy a fent kitüntetett becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlatokat írásban f. évi április hó 4-ik napjának délelőtt 12 órájáig nálam adják be.

Az eladásra hirdetett ingók f. évi április 2-án és 3-án déltán 2—6 óráig Pankotán gróf Leiningen-utca 249. sz. alatt közbenjöttem mellett megtekinthetők.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg után III. foku bélyegilletéket az eladásnak csödbírói jóváhagyása után 2 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni s ugyanezen idő alatt az összes megvett tárgyakat átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában folyó évi április hó 4. napján délután 3 órakor Aradon Dr. Mitler Izidor ügyvéd irodájában tartandó ülésen fog határozni, fenntartva magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szüneteltetni, esetleg pedig az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne és különösen, ha a vevő a kikötött határidőben a vételárt kifizetni, vagy az ingókat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénzek elvesztésén felül a megvett ingósági tárgyak a vevő kárára és veszélyére fognak értékesíteni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

948

Arad, 1907. évi március hó 19-én.

Dr. Deutsch Izsó

aradi ügyvéd,
mint vb. ifj. Hrubjak Antal csödtömeggondnoka. (András-y-tér 14.)

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

**Tégla,
Cserép**

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkamenő téglagyárban

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 208. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserepekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Seiler Bertalan

paszmányos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,**gomb,****bojtok****és rojtok**

állandóan raktáron tartanak.

Gyermekek ágynyalók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készit.

682

Városi és megyei telefon 509.

P É N Z

a legolcsóbban és leggyorsabban

földekre és városi házakra **amortisatióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legerősebb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagy zabani földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők

alkalmazást kaphatnak.

581

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési módokat mellett eladok.

A ki jó

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 80 fillért egy
üveg

Rumkivonatot.

Ezzel a rum a lévő utasítás szerint pár percz alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznel.

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

ári divat- és különlegességek ártala

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Förny-u sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruaktárát, hol a legszébb és legdivatosabb ingek, gallérok, kékzöldek, nyakkendők, keztörtek, selyem ruhák, harisnyák, s. b. újdonságok kaphatók.

Legnagyobb választék 1a., vászon- és bőr-ruhákból és ruhákban!

Divatújdonság Francia és angol illatszer különlegességekben.

HAMELLI I. pécsi kutyagyár főraktára!

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések azonnal elintéztetnek.

139

KOCH DÁNIEL

kerékpár, varrógép és Gramophonok nagy raktára.
Villanyvilágítás és telefon berendezések vállalata.

Gramophonok

kedvező fizetési feltételek mellett kapható. — Nagy választék legújabb felvételi Gramophon-lemezekben.

Elvállal

házi csengő- és villanyvilágítási berendezéseket valamint azok jókarban tartását. Szállít ventillátorokat és motorokat

Kerékpárok

csakis jó és elsőrendű minőségűek, valamint ezek alkatrészeiből állandó nagy raktár van készletben.

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP ÉS GRAMOPHON

kedvező fizetési feltételek mellett kapható. 766
— Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek. —

Telefon 440. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre.

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbéadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telekot,
kocsit,
lovat

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovatát használja.

Eladó

családi lakóház Anich Lajos-utca 6. szám. 911

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak állatdó alkalmazást kaphatnak egy könnyen elsődható házi czikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható árban árusítok. Veszek könyvtárakat. — Kerpel Izab könyvkereskedő. 356

Sensáció!

A világ legkiválóbb egyedüli legjobb „ezüst tisztító”-szere, csakis Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Fischer Eliz-palota kapható, egy doboz ára 1 korona. 957

Francia „Blouse Album”

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 fillérért kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Szőlő!

A muszkai hegyen egy jó felváltó 5 holdas termő szőlő, szép nagy épülettel, ur lakással, teljesen berendezve eladó. Cím a kiadóhivatalban. 819

Egy jó külsejű

középkorú nő takarításért lakást, szobát és konyhát kap. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 898

Egy ügyes rikkancs, ki egy esti lap árusítását elvállalná, alkalmazást nyerhet.

Lakás.

5 szoba mellékhelyiségekkel Jó-zsef-főherceg-ut 8. sz. földszint rögtön kiadó. 952

Motor

2 személyre legutolsó modell teljesen hibátlan eladó: Drogueria Nagykanizsa. 949

Ügyes lapkihorodó-pár

felvétetik kiadóhivatalunkban.

A felső temetőben
egy 4 fülkés
családi sírbolt
eladó. 921

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó házból

való leány vegyes kereskedésbe elárúsitónőnek felvétetik. Ki már hasonló alkalmazásban volt előnyben részesül. Wittenberger vágógongyár. 945

Vasutasoknak!

és a kiknek szüksége van pontos órára, az javíttassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometter és műórásnál

ARADON, Anztalos Sándor-utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szabályozva. 192

Fischer Ármin

szobafestő és mázó

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázó-
munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszebeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakóházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lehel-utca 14., Lehel-utca 19. sz. földszintes házak és Uj-Mikalakán a motoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor. ért törlesztésre eladó.